

STATISTIČKA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA „KRAŠ“ d.d. U RAZDOBLJU OD 2007. - 2014.

Čondić, Mate Željko

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:500154>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-18**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

DIPLOMSKI RAD

STATISTIČKA ANALIZA FINANCIJSKIH

IZVJEŠTAJA PODUZEĆA

„KRAŠ“ d.d. U RAZDOBLJU OD 2007. – 2014.

Mentor:

Prof. dr. sc. Ante Rozga

Student:

Mate Željko Čondić

Split, veljača, 2016.

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1. Problem istraživanja	1
1.2. Predmet istraživanja	2
1.3. Istraživačke hipoteze	3
1.4. Ciljevi istraživanja	3
1.5. Metode istraživanja.....	4
1.6. Doprinos istraživanja	5
1.7. Struktura diplomskog rada.....	5
2. OPĆENITO O KRAŠ D.D. I PREHRAMBENOJ INDUSTRIJI.....	6
2.1. Osnovni podaci	6
2.1.1 Nadzorni odbor i Uprava društva	7
2.1.2. Misija i vizija.....	8
2.1.3. Vlasnička struktura.....	8
2.2. Povijest Kraša	9
2.2.1. Povijest brendova	10
2.3. Prehrambena industrija u Hrvatskoj	11
3. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I TEHNIKE FINANCIJSKE ANALIZE.....	13
3.1. Pojam i korisnici financijskih izvještaja.....	13
3.2. Vrste temeljnih financijskih izvještaja	13
3.2.1. Bilanca.....	14
3.2.2. Račun dobiti i gubitka	14
3.2.3. Izvještaj o novčanom toku.....	15
3.2.4. Izvještaj o promjenama u glavnici	16
3.2.5. Bilješke uz financijske izvještaje	16
3.3. Analiza financijskih izvještaja	17

3.3.1.	Horizontalna analiza finansijskih izvještaja.....	17
3.3.2.	Vertikalna analiza finansijskih izvještaja.....	17
3.3.3	Analiza putem pokazatelja	18
4.	STATISTIKA I STATISTIČKA ANALIZA.....	20
4.1.	Pojam statistike.....	20
4.2.	Statistička analiza	20
4.3.	Vremenski nizovi.....	21
4.3.1.	Definicija i grafičko prokazivanje vremenskih nizova.....	21
4.3.2.	Individualni indeksi.....	21
5.	STATISTIČKA ANALIZA	23
5.1.	Horizontalna analiza	23
5.1.1.	Horizontalna analiza bilance	27
5.1.2.	Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka.....	33
5.2.	Vertikalna analiza	44
5.2.1.	Vertikalna analiza bilance	44
5.2.2.	Vertikalna analiza bilance	50
5.3.	Analiza poslovanja pomoću pokazatelja	53
5.3.1.	Pokazatelji likvidnosti	53
5.3.2.	Pokazatelji zaduženosti	55
5.3.3.	Pokazatelji aktivnosti	57
5.3.4.	Pokazatelji ekonomičnosti.....	59
5.3.5.	Pokazatelji profitabilnosti	61
5.3.6.	Pokazatelji investiranja	61
5.4.	Analiza indeksa.....	63
5.4.1.	Bazni indeksi	64
5.4.2.	Verižni indeks	65
6.	ZAKLJUČAK	69

SAŽETAK.....	70
SUMMARY	70
POPIS ILUSTRACIJA.....	71
LITERATURA.....	73

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja

Analiza financijskih izvještaja (engl. analysis of financial statements) je dio poslovne analize, provodi se sa svrhom upoznavanja ekonomske i financijske snage i mogućih perspektiva u položaju poduzeća. Osnovne su podloge te analize:

- a) bilanca kao prikaz imovine i obveza poduzeća na određeni dan,
- b) račun dobiti i gubitka kao prikaz prihoda, rashoda i njihove razlike za određeno razdoblje,
- c) izvještaj o novčanom toku kao prikaz primitaka, izdataka i njihove razlike za određeno razdoblje,
- d) izvještaj o promjenama vlasničke glavnice za određeno razdoblje, te
- e) bilješke uz financijska izvješća.

Konkretno u ovom slučaju problem istraživanja je analizirati uspješnost poslovanja poduzeća Kraš d.d. kroz određeno vremensko razdoblje. Pomoću odabranih pokazatelja, horizontalne i vertikalne analize može se usporediti poslovanje poduzeća prije i poslije financijske krize.

Postupak analize sastoji se od primjene analitičkih pravila i tehnika na financijske izvještaje u namjeri da se kroz njihova mjerenja i međusobne odnose izvedu značajne i korisne informacije za donošenje financijskih odluka. Korisnici tih podataka mogu biti vlasnici, kreditori, revizori, država i dr. Analizom se utvrđuje sadašnje stanje poduzeća, iznose se realni i objektivni podaci o likvidnosti poduzeća, financijskoj stabilnosti, zaduženosti i rentabilnosti, definiraju se uzroci i simptomi financijskih problema u poduzeću. Sa stajališta korisnika razlikujemo eksternu i internu analizu financijskih izvještaja.

Temeljni cilj financijskog izvještavanja je dati istinit i objektivan prikaz poslovanja nekog ekonomskog subjekta njegovim korisnicima. Korisnici se najčešće dijele na interne i eksterne. Financijsko izvještavanje je zanimljivije eksternim korisnicima nego li internim, pošto interni korisnici sami sudjeluju u procesu izrade financijskih izvještaja i dovoljno su upoznati sa svim bitnim informacijama.

Pri donošenju odluka u modelu financijskog izvještavanja bitnu ulogu igra poznavanje tehnika financijske analize, kao i ekonomski racionalno ponašanje korisnika financijskih informacija. Bitno je naglasiti i da pri donošenju odluka korisnici mogu koristiti i druge izvore informacija kao što su kretanja u industrijskoj grani, statistički izvještaji, korištenje informacija od strane analitičara ili stručnjaka.

Da bi financijski izvještaji ispunili tako važne zadaće i ostvarili postavljene ciljeve, moraju udovoljiti kvalitativnim obilježjima kao što su razumljivost, važnost, pouzdanost i usporedivost.

1.2. Predmet istraživanja

U ovom diplomskom radu će se teorijski istražiti i statistički analizirati poslovanje tvrtke Kraš d.d. Provest će se statistička analiza putem odabranih pokazatelja da bi se vidjelo pokazuju li perspektivno poslovanje Kraša d.d. te kako je globalna ekonomska kriza utjecala na poslovanje poduzeća.

Analiza će obuhvatiti bilancu, račun dobiti i gubitka te izvještaj o novčanom toku.

Po provođenju horizontalne i vertikalne analize poslovanja poduzeća napraviti će se analiza poslovanja putem pokazatelja da bi se vidjelo ukazuju li odabrani pokazatelji na perspektivno poslovanje poduzeća. Poseban naglasak bit će na utjecaju globalne krize i konkurenata unutar branše na poslovanje Kraš d.d.

Na Zagrebačkoj burzi, u sektoru 'Proizvodnja prehrambenih proizvoda, pića i duhanskih proizvoda', kotiraju 23 dionička društva. Odabrat ćemo ih pet koja su po svojoj djelatnosti najbližija Krašu d.d. To su Frank prehrambena industrija d.d., Podravka prehrambena industrija, Zvijezda d.d. za proizvodnju, trgovinu i usluge, Zvečevo prehrambena industrija d.d. i Ledo d.d. za proizvodnju i promet sladoleda i smrznute hrane. Komparativnom analizom odabranih pokazatelja uspješnosti poslovanja za navedena poduzeća donijet će se zaključak o poziciji Kraša d.d. među konkurentima listanih društava prehrambene industrije.

1.3. Istraživačke hipoteze

Istraživačke hipoteze su:

H1 – Globalna ekonomska kriza je značajno utjecala na uspješnost poslovanja poduzeća Kraš d.d.

H2 – Temeljni pokazatelji ukazuju na uspješnost poslovanja poduzeća Kraš d.d. u razdoblju od 2007. do 2014.

H3 – Udio dugotrajne imovine i dugoročnih obveza se povećao u promatranom razdoblju

1.4. Ciljevi istraživanja

Nakon definiranja predmeta istraživanja i postavljanja istraživačkih hipoteza može se definirati i osnovna svrha ovog istraživačkog rada, odnosno cilj istraživanja. Ciljeve nije dovoljno samo navesti već ih je potrebno razraditi kako bi se točno znalo što će se opisivati, kako će se obavljati klasifikacija, među kojim ćemo varijablama utvrditi postojanje povezanosti, kao i što želimo predviđati. Osnovni ciljevi ovog rada su sljedeći:

Definiranje pojma financijskih izvješća u skladu s propisanom zakonskom regulativom

Određivanje metoda za provedbu analize financijskih izvješća

Analiza financijskih izvješća poduzeća Kraš d.d.

Analiza financijskih izvješća poduzeća Kraš d.d. putem pokazatelja uspješnosti poslovanja

Usporedba financijske uspješnosti poduzeća Kraš d.d. s konkurentima unutar iste industrijske grane

Utvrđivanje utjecaja gospodarske krize na poslovanje promatranog poduzeća

Na temelju postavljenih ciljeva donosi se zaključak o prihvaćanju ili pak o odbacivanju postavljenih istraživačkih hipoteza.

1.5. Metode istraživanja

U cilju provedbe kvalitetne analize uspješnosti poslovanja poduzeća Kraš d.d. provest će se teorijsko i empirijsko istraživanje pri čemu će se koristiti sljedeće znanstvene metode istraživanja, a to su:

- Statističke metode
- Metoda sinteze
- Metoda deskripcije
- Metoda analize
- Metoda komparacije
- Metoda dedukcije
- Metoda indukcije

Metoda deskripcije koristit će se kako bi se na početku samog rada upoznao s pojmom financijskog izvještavanja, temeljnim financijskim izvještajima, sa njihovim sadržajem te obveznicima sastavljanja istih. Metodom analize i sinteze upoznat ćemo se sa poslovanjem Kraša d.d. kroz više godina te poslovanjem kroz jednu godinu. Analizirat će se podaci unutar financijskih izvještaja. Metoda komparacije koristit će se prilikom uspoređivanja uspješnosti poslovanja Kraša d.d. tijekom više godina. Korištenjem statističkih metoda obradit će se prikupljeni podaci o poslovanju Kraša d.d. te će ih se tablično i grafički prikazati s ciljem što veće preglednosti i usporedivosti podataka. Da bi se dobili odgovori na postavljene hipoteze, te da bi iste potvrdili ili odbacili temeljem navedenih ciljeva istraživanja, u teorijskom dijelu rada koristit će se metode indukcije i dedukcije, kao dvije najopćenitije metode zaključivanja.

1.6. Doprinos istraživanja

Doprinos istraživanja ogleda se u činjenici da analiza financijskih izvješća daje relevantnu sliku o stanju i uspjehu poduzeća kroz promatrano vremensko razdoblje. Analizom financijskih izvješća dobit će se prava slika poduzeća Kraš d.d. te njegov položaj u odnosu na konkurente iz iste industrijske grane. Položaj poduzeća najbolje se ogleda kroz usporedbu putem odabranih pokazatelja i na temelju toga potencijalni investitori, ulagači i analitičari mogu donijeti odluke vezane za poduzeće.

1.7. Struktura diplomskog rada

Rad će se sastojati od šest poglavlja.

Prvo poglavlje će biti uvod i u njemu će se postaviti problem istraživanja, predmet istraživanja, istraživačke hipoteze te zatim ciljevi istraživanja, metode koje ćemo koristiti. I na kraju reći ponešto o samom doprinosu istraživanja.

U drugom poglavlju ćemo govoriti o Kraš d.d. odnosno o njegovoj vlasničkoj strukturi te povijesti samog poduzeća. Te ćemo reći ponešto i o prehrambenoj industriji u kojoj poduzeće djeluje.

Treće poglavlje će govoriti o horizontalnoj i vertikalnoj analizi, te analizi putem financijskih pokazatelja.

Četvrto poglavlje se odnosi na definiranje statistike i statističke analize, prvenstveno o indeksima vremenskih nizova kao što su verižni i bazni indeksi.

U petom poglavlju ćemo provesti statističku analizu financijskih izvještaja Kraš d.d. kroz horizontalnu i vertikalnu analizu te pomoću analize putem temeljnih pokazatelja.

Posljednji, šesti dio će sadržavati zaključak, te popis slika, tablica i grafikona te literatura koja se koristila u pisanju diplomskog rada.

2. OPĆENITO O KRAŠ D.D. I PREHRAMBENOJ INDUSTRIJI

2.1. Osnovni podaci¹

Kraš d.d. je najveća hrvatska tvrtka koja se bavi proizvodnjom konditorskih proizvoda te je jedna od najvećih u jugoistočnoj Europi, a godišnja proizvodnja joj prelazi 33.000 tona od kojih se skoro polovina izvozi na sva svjetska tržišta. Od njezinog osnutka 1911. godine pa do danas sustavno razvija proizvodnju sve tri grupe konditorskih proizvoda – kakao proizvoda, keksa i vafla i bombonskih proizvoda. Dugogodišnja usmjerenost ka proizvodnji originalnih, visokokvalitetnih proizvoda i ispunjavanju želja i potreba potrošača osigurala su Krašu da postane vodeći proizvođač konditorskih proizvoda u regiji. O Krašu najbolje govore njegovi brandovi poput Bajadere, Griotte deserta, Dorina čokolade, Životinjskog carstva, Domaćice, Napolitanki, Kiki i Bronhi bombona, te ostali proizvodi dobro poznati brojnim potrošačima. Cjelokupna proizvodnja organizirana je u skladu sa svjetskim konditorskim standardima, pri čemu se ispunjavaju najstroži zahtjevi za postizanje visoke kvalitete. Kraš danas posluje kao suvremena, tržišno orijentirana kompanija. Razvojni planovi usmjereni su prema snažnoj izvoznoj orijentaciji, uz naglasak na jačanju vodeće pozicije na tržištima regije, na kojima Kraš već posluje putem vlastitih komercijalnih podružnica. Kraš je vlasnik i dviju tvornica, Mire - najveće tvornice keksa i vafla u Prijedoru i Karoline, tvornice za proizvodnju keksa, vafla i slanica, u Osijeku. Visoka očekivanja pri ostvarenju postavljenog cilja temelje se na bogatom iskustvu i visoko motiviranim ljudskim potencijalima, kreativno usmjerenim na razvoj kompanije. Poslovanje razvijamo uz primjenu etičkih načela i odgovornog odnosa prema sredinama u kojima poslujemo.

Kraš je industrijski gigant i ima temeljni kapital u iznosu od 549.448.400,00 kn koji je u cijelosti podijeljen na 1.373.621 dionicu na ime u nominalnoj vrijednosti 400,00 kn. Sjedište tvrtke je u Zagrebu u ulici Ravnice 48.

Pod logom industrije Kraš nalazi se još nekoliko specijaliziranih tvrtki proizvođača a to su:

- Mira a.d. Prijedor, BiH
- Kraš - trgovina d.o.o. Zagreb

¹ <http://www.kras.hr/>

- Krašcommerce d.o.o. Ljubljana, Slovenija
- Kraš trgovina d.o.o. Široki Brijeg, BiH
- Kraškomerc dooel Skopje, Makedonija
- Kraš Slovakia s r.o. Bratislava, Slovačka
- Kraš CZ spol. s r.o. Prag, Češka
- Kraš Commerce d.o.o. Beograd, Srbija
- Kraš centar d.o.o. Osijek

2.1.1 Nadzorni odbor i Uprava društva

Nadzorni odbor se sastoji od šest članova, a to su:

- Prof.dr.sc. Zoran Parać, predsjednik Nadzornog odbora
- Tomislav Jović, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora
- Jadranka Ivčić, član Nadzornog odbora
- Dr.sc. Marija Carić, član Nadzornog odbora
- Mladen Butković, član Nadzornog odbora
- Darko Đeneš, član Nadzornog odbora

Uprava društva se sastoji od tri člana, a to su:

- Damir Bulić, predsjednik Uprave
- Mr.sc. Darko Radišić, član Uprave
- Zlatan Lisica, član Uprave

2.1.2. Misija i vizija

MISIJA

Misija Kraša je stvarati originalne brendove visoke kvalitete koji svojim okusom spajaju generacije potrošača. Najveća vrijednost su im zaposlenici i bogato iskustvo stoljetne tradicije. Svoje poslovanje razvijaju kroz samostalni razvoj kompanije i transparentan odnos s poslovnim partnerima i zajednicama s kojim posluju.

VIZIJA

Kraš d.d. će u srednjoročnom razdoblju zadržati vodeću poziciju na tržištu regije jačanjem svojih brandova kroz razvoj i rast kompanije, strateške saveze i akvizicije, te učinkovito upravljanje ljudskim potencijalima u cilju osiguranja pretežno radničkog vlasništva.

2.1.3. Vlasnička struktura

Ukupan broj dionica Kraš d.d. iznosi 1.373.621 dionicu, a uvrštene su na Službeno tržište Zagrebačke burze (ZSE) pod oznakom KRAS-R-A. Najveći dioničar je Kraš- ESOP d.o.o. sa 19.76% te Mesna industrija braće Pivac d.o.o. sa 17,41%.

Slika 1. Pregled 10 najvećih dioničara Kraš d.d.

Redni broj	Vlasnik (nositelj) računa / Suovlaštenik (imatelj) VP	Postotak udjela
1.	KRAŠ - ESOP D.O.O.	19,76
2.	MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC D.O.O.	17,41
3.	HRVATSKA POŠTANSKA BANKA D.D./KAPITALNI FOND D.D. - Skrbnički račun	6,83
4.	KRAŠ D.D. (1/1)	4,49
5.	HRVATSKA POŠTANSKA BANKA D.D.	1,06
6.	ZAGREBAČKA BANKA D.D. - Skrbnički račun	0,86
7.	RADIŠIĆ DARKO	0,71
8.	GOBEC JANEZ	0,47
9.	PLEHAČEK ZDRAVKO	0,46
10.	BUJANOVIĆ ZVONIMIR	0,44

Prikazani su podaci za prethodni trgovinski dan. Podaci preuzeti sa www.skdd.hr

Izvor: <http://zse.hr>

2.2. Povijest Kraša²

Već gotovo 100 godina mnogobrojni pojedinci, a i čitave generacije, doprinose izrastanju Kraša u modernu konditorsku kompaniju.

Kraševa povijest počinje 1911. godine kada je tvornica Union u Zagrebu započela s radom kao prvi industrijski proizvođač čokolade u jugoistočnoj Europi. Već od samog početka, slastice proizvedene u ovoj tvornici primaju najveće priznanje - Union postaje carski i kraljevski dobavljač bečkog dvora.

Godine 1923. u Zagrebu, na Savskoj cesti, tvrtka Bizjak započinje proizvodnju dvopeka, keksa i vafla. Zahvaljujući umješnosti svog vlasnika, tvrtka je ubrzo postala poznata po svojim domaćim keksima na tržištu šire regije.

Union, Bizjak te ostali manji proizvođači konditorskih proizvoda iz Zagreba se ujedinjuju 1950. godine. Te godine tvrtka dobiva ime JOSIP KRAŠ po antifašističkom borcu i istaknutom rukovodiocu tadašnjeg sindikalnog pokreta.

Od trenutka ujedinjenja kompanija počinje svoj razvoj kao proizvođač sve tri grupe konditorskih proizvoda: kakao proizvoda, keksa i vafla i bombonskih proizvoda.

Naredne godine su obilježene ulaganjima u modernizaciju proizvodnje. Nove generacije Kraševih stručnjaka na temeljima originalnih konditorskih receptura primjenjuju nova znanja u izradi slastica, zahvaljujući kojima se sustavno povećava ponuda asortimana i dalje zadržava vodeća pozicija na prostoru regije.

Društveno poduzeće se 1992. godine transformira u dioničko društvo Kraš. Od tada pa do danas Kraš se razvija kao suvremeno organizirana i tržišno orijentirana kompanija čiji su proizvodi prisutni i priznati na svjetskim tržištima. Pri tome se poštuje i njeguje bogata prošlost temeljena na vrhunskoj kvaliteti proizvoda koju su svojom vjernošću nagradile generacije Kraševih potrošača.

² <http://www.kras.hr/>

2.2.1. Povijest brendova

Kraševa proizvodnja širokog asortimana čokolada, keksa i bombona, razvijana kroz gotovo cijelo stoljeće, osigurala je Krašu vodeću ulogu hrvatskog proizvođača konditorskih proizvoda, te ga svrstala uz bok svjetski poznatih proizvođača slastica. Od samog početka industrijske konditorske proizvodnje, posebna pozornost poklanjala se vrhunskoj kvaliteti proizvoda.

Dvadesetih godina prošlog stoljeća započela je proizvodnja čokolada i deserta, koji su i do današnjih dana ostali najznačajniji dio, i ponos Kraševe proizvodnje. U ta davna vremena čokolada se izrađivala iz nekoliko vrsta kakao zrna, a same recepture bile su strogo čuvana tajna. Stari majstori - konditori ubrzo su po početku proizvodnje razvili cijelu paletu čokolada koja je uz Kraševu mliječnu čokoladu i čokoladu s lješnjacima obuhvaćala punjene i krem čokolade različitih aroma. Današnji, raznovrsni asortiman Kraševih čokolada, poznat je pod imenom Dorina čokolada, a u sebi na najbolji način objedinjuje tradiciju proizvodnje, usklađenu sa zahtjevima potrošača. Kraševi deserti također su dio povijesti. Uz početak proizvodnje čokolada vezana je i izrada najfinijih deserta i nougat proizvoda, među kojima se posebno ističu Griotte i Bajadera. Griotte desert originalno je izrađivan s pravim konjakom, višnjom i fondanom pažljivo izlivenim u čokoladnu čahuru. I danas Griotte sadrže sočnu mediteransku višnju i omiljeni su proizvod brojnih Kraševih potrošača. Tijekom više od 50 godina proizvodnje nougat proizvoda, Bajadera je zadržala svoj izvorni način proizvodnje i kvalitetu, te je postala najpoznatije ime Kraševog asortimana. Bajadera je širom svijeta stekla status vrhunskog, ekskluzivnog deserta i prepoznatljivog Kraševog proizvoda.

Pedesetih godina prošlog stoljeća započinje i proizvodnja jednog od najstarijih proizvoda dječjeg asortimana – čokolade Životinjsko carstvo. Već od tog vremena djeca su prva saznanja o svijetu životinja stjecala ispunjavajući istoimeni album sličicama zapakiranim u čokoladice, a i danas, u svom suvremenom i novim generacijama prilagođenom obliku, Životinjsko carstvo pobuđuje nesmanjeni interes djece u brojnim zemljama širom svijeta.

Proizvodnja Kraševih keksa i čajnih peciva također se razvila na najboljoj tradiciji majstorske proizvodnje. Od prvih mješavina keksa za koju se izrađivalo čak 82 artikla, uz šlager proizvodnje keks Petit Beurre, tijekom godina razvio se bogati asortiman keksa i čajnih peciva. Među njima poseban status zauzima Domaćica, danas sinonim za čokoladirano čajno pecivo, na tržištu prisutno već pola stoljeća. Jedan od najvećih hitova među novijim Kraševim

proizvodima su Krašuljci, Krašotice i Krašopisi, proizvodi koji su u iznimno kratkom vremenu odlično prihvaćeni od strane potrošača. Govoreći o tradiciji Kraševe proizvodnje, spomenimo i Napolitanke, još jedan od svjetski priznatih Kraševih brandova. Ovaj tradicionalni proizvod, zahvaljujući vrhunskoj kombinaciji prhkih vafl listova i raznovrsnih ukusnih krema, postao je sinonim za cijelu kategoriju proizvoda.

U bogatoj ponudi Kraševih bombona posebno mjesto zauzimaju karamele KIKI i Bronhi. U cjeniku iz 1935. godine poznata Kraševa karamela KIKI već se reklamira sloganom "Bilo kuda Kiki svuda", dok je slogan za karamelu Bronhi glasio "Kašalj manji ili veći Bronhi uspješno liječi".

Tridesetih godina prošlog stoljeća započinje proizvodnja bombona 505 sa crtom za što su nabavljeni i specijalni strojevi koji su mogli izrađivati bombone s tamnom crtom. Prema promidžbenom sloganu, samo proizvod s crtom bio je garancija originalne europske kvalitete. Poput ostalih proizvoda i asortiman bombona se tijekom godina sustavno nadopunjuje novitetima među kojima je posebno zapažena Slatka tajna, bombon punjen različitim voćnim okusima.

Tradicionalni brandovi razvijaju se sukladno svjetskom trendovima konditorske proizvodnje, te se danas na tržištu nude s dodatcima vitamina i minerala, obogaćeni prirodnim aromama i u svojim bez šećernim inačicama. Od svojih uspješnih početaka do danas, Kraš brižno njeguje i razvija tradiciju proizvodnje temeljenu na vrhunskoj kvaliteti bogatog asortimana proizvoda. Osim na domaćem tržištu, brojni brandovi poput Griotte i Bajadere, Dorina čokolada i Životinjskog carstva, Napolitanki, Domaćice i Petit Beurre keksa, KIKI i Bronhi bombona, omiljena su slastica brojnih potrošača širom svijeta.³

2.3. Prehrambena industrija u Hrvatskoj

Kad usporedimo prehrambenu industriju s drugim granama prerađivačke industrije u Hrvatskoj, vidimo da ona ostvaruje najveći ukupni prihod i zapošljava najviše ljudi. Najrazvijeniji je na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije, sjeverozapadnoj Hrvatskoj te Osječko – baranjskoj županiji. Najprofitabilnije djelatnosti u ovom sektoru su proizvodnja i prerada mlijeka i sira, proizvodnja piva, prerada čaja i kave te proizvodnja

³ http://www.kras.hr/hr/povijest_brandova

bezalkoholnih pića, a jedna od važnih grana hrvatske prehrambene industrije je i konditorska industrija. Najznačajniji izvozni proizvodi prehrambene industrije su dodaci jelima, keksi i vafli, punjena čokolada, konzervirane srdele, gotove juhe, maslinovo ulje, pivo i alkoholna pića.⁴

Prehrambena industrija je u manjoj mjeri od cjelokupne prerađivačke industrije bila pogođena gospodarskom krizom koja je počela u drugoj polovici 2008. godine. Vodećih deset trgovačkih društava registriranih za proizvodnju prehrambenih proizvoda je ostvarilo međugodišnji rast prihoda od 8% u 2011. godini. Dok je s druge strane kriza snažno pogodila industriju proizvodnje pića. A prema podacima Fine, tvrtke koje se bave proizvodnjom i preradom hrane od prodaje svojih proizvoda u 2011. su godini ostvarile ukupan prihod od 30 milijardi kuna, dok su materijalni troškovi odnijeli čak 78,4 posto prihoda ostvarenih prodajom vlastitih proizvoda.⁵

⁴ <http://www.aik-invest.hr/sektori/prehrambena-industrija/>

⁵ <http://www.eizg.hr/hr-HR/Sektorske-analize-o-prehrambenoj-industriji-868.aspx>

3. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I TEHNIKE FINANCIJSKE ANALIZE

3.1. Pojam i korisnici financijskih izvještaja

Financijski izvještaji predstavljaju završnu fazu računovodstvenog procesiranja podataka i pojavljuju se kao nosioci računovodstvenih informacija. Cilj financijskog izvještavanja jest informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća i o uspješnosti poslovanja. Informirati korisnike znači predočiti im sve relevantne i istodobno pouzdane informacije u obliku i sadržaju prepoznatljivom i razumljivom osobama kojima su namijenjene.⁶

Svi financijski izvještaji su međusobno povezani te upućeni jedni na druge. Neki imaju dinamički karakter jer pokazuju promjene ekonomskih kategorija u određenom trenutku, a neki su statičkog karaktera jer prikazuju situaciju u određenoj točki vremena. Godišnji financijski izvještaji moraju pružiti istinit i objektivan prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzetnika.⁷

Korisnici financijskih informacija koje se dobivaju analizom financijskih izvještaja tvrtke su dioničari, vjerovnici, potencijalni investitori, financijski analitičari, brokeri, porezne vlasti, gospodarske (obrtničke) komore i udruge poslodavaca, sindikalne organizacije, vladina tijela i tijela organa lokalne uprave.⁸

3.2. Vrste temeljnih financijskih izvještaja

Financijski izvještaji predstavljaju završnu fazu računovodstvenog procesa podataka i pojavljuju se kao nositelji računovodstvenih informacija. Te informacije sadržane su u financijskim izvještajima, a temeljni financijski izvještaji su:⁹

1. Bilanca
2. Račun dobiti i gubitka

⁶ Žager, K; Žager, L (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 52

⁷ Narodne novine (2007.): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, br. 109/07, članak 15

⁸ Vidučić, Lj. (2008.): Financijski menadžment, RRiF, Zagreb, str. 375

⁹ Vujević, I. (2005.): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 78

3. Izvještaj o novčanom tijeku
4. Izvještaj o promjenama u glavnici
5. Računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje

Svi su oni međusobno povezani i uvjetovani. Neki su statičkog karaktera kao što je bilanca koja prikazuje sustavni pregled imovine, obveza i kapitala na određeni dan, a neki dinamičkog jer ukazuju na promjene ekonomskih kategorija na određeni dan. U nastavku ćemo reći ponešto o svakoj od njih.

3.2.1. Bilanca

Bilanca je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni datum.¹⁰ Ona predstavlja računovodstveni prikaz stanja i strukture imovine i njenih izvora na određeni dan izrađen u financijskim terminima. Bilanca s jedne strane prikazuje aktivu što je u biti imovina, a s druge strane pasivu što su izvori imovine, odnosno obveze i vlastiti kapital. Pa imamo temeljnu računovodstvenu jednakost $AKTIVA = PASIVA$. Bilanca predstavlja osnovu za analizu financijskih slabosti poduzeća, utvrđivanje i otklanjanja slabosti u poslovanju, te predviđanje poslovanja u budućnosti.

3.2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka prikazuje prihode i rashode te financijski rezultat ostvaren u određenom vremenskom razdoblju. Temeljna razlika između bilance i računa dobiti / gubitka sastoji se u tome što bilanca prikazuje stanje imovine i njenih izvora na određeni dan, dok račun dobitka i gubitka prikazuje financijski rezultat ostvaren u određenom vremenskom razdoblju.¹¹

Glavni elementi su mu:

- Prihod
- Rashod
- Dobit prije oporezivanja

¹⁰ Belak, V. (2002.): Osnove profesionalnog računovodstva, Veleučilište u Splitu, Split, str. 35

¹¹ Belak, V: (2006.): Profesionalno računovodstvo, Zgombić i Partneri, Zagreb, str. 58

- Porez na dobit
- Dobit nakon oporezivanja

Kod utvrđivanja financijskog rezultata važne su sljedeće relacije i to:¹²

$$\text{PRIHODI} - \text{RASHODI} = \text{FINANCIJSKI REZULTAT}$$

$$\text{PRIHODI} > \text{RASHODI} = \text{DOBIT}$$

$$\text{RASHODI} > \text{PRIHODI} = \text{GUBITAK}$$

3.2.3. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku je sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja koji pokazuje izvore pribavljanja i način uporabe novca.¹³ S obzirom da je novac veoma važna ekonomska kategorija i važan čimbenik u poslovanju svakog poduzeća nije ni čudo da vlasnike poduzeća pa i ostale korisnike zanima odakle sve u poduzeće stiže novac te u koje se svrhe koristi. Upravo iz tog razloga je potrebno sastaviti izvještaj koji govori o upotrebi novca i koji omogućuje utvrđivanje viška raspoloživih ili nedostatnih novčanih sredstava, a upravo izvještaj o novčanom toku nam daje takve informacije.

Može se dogoditi da nam račun dobiti i gubitka pokazuje uspješno poslovanje, a poduzeće svejedno ima problema s podmirivanjem tekućih obveza. To je zato jer su osnovni elementi računa dobiti i gubitka prihodi i rashodi, a oni su obračunske kategorije i evidentiraju se prema temeljnoj računovodstvenoj pretpostavci nastanka događaja odnosno evidentiraju se kad su nastali, to jest kad je novac zarađen, a ne primljen.

Izvještaj o novčanom toku nam pruža podatke o primicima i izdacima novca te njihovoj razlici, čistom novčanom toku. Primici i izdaci novca se razvrstavaju u tri vrste aktivnosti, a to su poslovne, investicijske i financijske. Poslovne su glavne aktivnosti koje stvaraju prihod, investicijske su vezane uz stjecanje i otuđivanje dugotrajne imovine, a financijske aktivnosti su vezane uz financiranje poslovanja i obuhvaćaju promjene vezane uz visinu i strukturu kapitala.

¹² Vujević, I. (2005.): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 90

¹³ Žager, K; Žager, L (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 81

3.2.4. Izvještaj o promjenama u glavnici

Izvještaj o promjenama vlasničke glavnice čini sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja. Treba pokazati promjene koje su se na glavnici dogodile između dva obračunska razdoblja. Prema MRS – u 1 u ovom se izvještaju posebno moraju iskazati sljedeće pozicije:¹⁴

- Dobit ili gubitak razdoblja
- Sve stavke prihoda ili rashoda, dobitaka ili gubitaka koje prema zahtjevima drugih standarda treba direktno priznati u kapital te njihov ukupni iznos
- Učinak promjena računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka
- Dodatna ulaganja vlasnika i visina izglasanih dividendi
- Iznos zadržane dobiti (ili gubitka) na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja
- Usklađenja (promjene) svake druge pozicije kapitala, kao npr. premije na dionice i rezerve na početku i na kraju razdoblja uz posebno, pojedinačno prikazivanje takvih promjena.

Ograničenja prisutna u ovome posebnom analitičkom izvještaju, uglavnom ovise o odluci kompanije da objelodani detaljnije podatke nego što se to zahtijeva. U slučaju kad poduzeće odluči da ne objelodani detaljne podatke o vlasničkim računima, analitičar će korištenjem samo objelodanih podataka, imati poteškoća u rekonstruiranju svih sastavnih dijelova financijskih problema. Izvještaj o promjenama vlasničke glavnice možemo smatrati pomoćnom informacijom, koja nam pomaže u razumijevanju financijskog segmenta bilance.¹⁵

3.2.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke dodatno pojašnjavaju vrijednost i prirodu pozicija u temeljnim financijskim izvještajima. Tako, na primjer u bilješkama trebaju biti prikazane metode procjene bilančnih pozicija, eventualna odstupanja i razlozi tog odstupanja sa kvantifikacijom posljedica. Dakle bilješke trebaju dati dodatne informacije koje se ne vide u temeljnim financijskim izvještajima, a isto tako trebaju pojasniti određene pozicije u temeljnim financijskim izvještajima koje su relevantne za razumijevanje, da bi se temeljni financijski izvještaji mogli verificirati i da bi se na osnovu njih mogle donositi optimalne poslovne odluke.¹⁶

¹⁴Žager, K; Žager, L (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 87

¹⁵ Helfert, E.(1997.): Tehnike financijske analize, VII. izdanje, RiF, Zagreb, str. 23

¹⁶ Vujević, I. (2003.): Financijska analiza, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 120

3.3. Analiza financijskih izvještaja

3.3.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza je usporedni prikaz apsolutnih svota najvažnijih pozicija bilance i računa dobiti/gubitka i promjena tih svota tijekom vremena (za više uzastopnih godišnjih izvješća).¹⁷

Ako želimo analizirati poslovanje s dinamičnog aspekta tada nam pojedinačni podaci iz financijskih izvještaja nisu dovoljni informativni sve dok se ne usporede s odgovarajućim podacima iz prethodnih razdoblja. Da bi izračunali promjene u pozicijama financijskih izvještaja te njihovo uspoređivanje odabire se bazna godina, a ostale se godine uspoređuju s njima na temelju izračuna baznih indeksa. A mogu se koristiti usporedbe svake godine s prethodnom na temelju verižnih indeksa, dok se kod nekih izvještaja koriste obje tehnike istodobno.

Najveći problemi horizontalne analize jesu: inflacija, promjene obračunskog sustava kod izrade i predočenja izvještaja, promjene u politici balansiranja i sve ostale promjene koje izvješća čine neusporedivim. U takvim slučajevima se izvješća prije uspoređivanja moraju uskladiti, a ako to nije moguće, treba uskladiti samo bitne stavke ili bite pokazatelje performanse te ih onda usporediti.¹⁸

3.3.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Vertikalna analiza prikazuje postotni udjel svake stavke financijskog izvješća u odnosu na odgovarajući zbroj. Na primjer, u aktivni će tekuća aktiva biti prikazana u odnosu na ukupnu aktivu. Na jednak način, troškovi za prodano, bruto profit, troškovi uprave i prodaje, kamate, operativni profit, dobitak itd., biti će prikazano kao postotak od prihoda.¹⁹ Ona nam daje uvid u strukturu izvješća.

Iz usporednog izvješća za vertikalnu analizu bilančnih pozicija možemo uočiti kako se kreću odnosi među pozicijama tijekom vremena, a ti odnosi su odraz politike investiranja i poslovanja.

¹⁷ Belak, V. (1995.): Menaadžersko računovodstvo, RRiF, Zagreb, str. 93

¹⁸ Belak, V. (1995.): Menaadžersko računovodstvo, RRiF, Zagreb, str. 93

¹⁹ Belak, V. (1995.): Menaadžersko računovodstvo, RRiF, Zagreb, str. 96

3.3.3 Analiza putem pokazatelja

Pokazatelji su racionalni ili odnosni brojevi, što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos s drugom ekonomskom veličinom odnosno izražava se odnos među ekonomskim pojavama i njihovim veličinama. Pokazatelje obično promatramo kao nosioce informacija koje su potrebne za upravljanje poslovanjem i razvojem poduzeća.²⁰ Razlikujemo šest skupina financijskih pokazatelja:

1. Pokazatelji likvidnosti
2. Pokazatelji zaduženosti
3. Pokazatelji aktivnosti
4. Pokazatelji ekonomičnosti
5. Pokazatelji profitabilnosti
6. Pokazatelji investiranja

3.3.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost se obično definira kao sposobnost poduzeća da u roku podmiri svoje tekuće obveze.²¹ Dok pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća u podmirenju dospjelih kratkoročnih obveza. Najčešći pokazatelji likvidnosti su koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti, a svi se oni računaju na temelju podataka iz bilance.

3.3.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti govore o relativnoj zaduženosti poduzeća ili teretu kamate i drugih financijskih izdataka za naknade financijerima u dobiti, a predstavljaju svojevrsnu mjeru stupnja rizika ulaganja u poduzeće.²² Najčešći pokazatelji su koeficijent zaduženosti, koeficijent financiranja i koeficijent vlastitog financiranja. Sva tri pokazatelja su temeljena na podacima iz bilance i često se ističe da odražavaju statističku zaduženost. U biti ti pokazatelji su odraz strukture pasive i govore koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) te koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala (obveza).²³

3.3.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti su poznati i kao analiza obrtaja ukupne imovine, a računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Upućuju na brzinu cirkulacije imovine u

²⁰ Žager, K; Žager, L (1999.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 172

²¹ Vujević, I. (2003.): Financijska analiza, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 132

²² Vujević, I. (2003.): Financijska analiza, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 133

²³ Žager, K; Žager, L (1999.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 177

poslovnom procesu, a iskazuju se kroz koeficijent koji govori koliko jedna novčana jedinica aktive stvara novčanih prihoda. Najčešće se koeficijenti obrta izračunavaju za kratkotrajnu imovinu, ukupnu imovinu i potraživanje.

3.3.3.4. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji ekonomičnosti predstavljaju odnos prihoda i rashoda te pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda, a računaju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Najčešće korišteni pokazatelji su ekonomičnost poslovanja, ekonomičnost ukupnog poslovanja i ekonomičnost financiranja, a podrazumijeva se da je bolje da koeficijent bude što moguće veći broj.

3.3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Najvažniji pokazatelji profitabilnosti su marža profita i rentabilnost imovine.

Marža profita se računa na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Ona se najčešće računa kao odnos dobiti i prihoda od prodaje. Marža profita pokazuje postotak ostvarene dobiti prema vrijednosti cjelokupnog urađenog posla izraženog kroz ostvareni prihod tijekom određenog razdoblja ili za svaki pojedinačni posao ovisno o tome koja se kategorija dobiti i prihoda primjeni u obrascu.²⁴

Rentabilnost imovine možemo povećati povećanjem koeficijenta obrta ili povećanjem marže profita. Imamo bruto i neto rentabilnost imovine, a razlika između ovih pokazatelja predstavlja iskaz poreznog opterećenja u odnosu na ukupnu imovinu.

3.3.3.6. Pokazatelji investiranja

Pomoću ovih pokazatelja mjerimo uspješnost ulaganja u dionice poduzeća. Osnovni cilj im je procjena uspješnosti tvrtke u terminima potencijalne isplate dividendi i vrijednosti dionica na tržištu. Dobit po dionici (earnings per share – EPS) i dividenda po dionici (dividends per share – DPS) iskazuju se u novčanim jedinicama, tj. pokazuju koliko se primjerice kuna ili dolara dobiti ili dividende ostvaruju po jednoj dionici.²⁵ Dok je najznačajniji pokazatelj pokazatelji rentabilnosti dionice, to su pokazatelji rentabilnosti vlastitog kapitala.

²⁴ Vujević, I. (2003.): Financijska analiza, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 136

²⁵ Žager, K; Žager, L (1999.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 180

4. STATISTIKA I STATISTIČKA ANALIZA

4.1. Pojam statistike

Statistika je posebna znanstvena disciplina koja u svrhu realizacije postavljenih ciljeva istraživanja na organiziran način prikuplja, odabire, grupira, prezentira i vrši analizu informacija ili podataka, te interpretira rezultate provedene analize. Statistika se kao znanstvena disciplina može podijeliti na:²⁶

1. Deskriptivnu statistiku
2. Inferencijalnu statistiku

Deskriptivna ili opisna statistika temelji se na potpunom obuhvatu statističkog skupa, čiju masu podataka organizirano prikuplja, odabire, grupira, prezentira i interpretira dobivene rezultate analize. Tako će se, izračunavanjem različitih karakteristika statističkog skupa, sirova statistička građa svesti na razumljiviju i jednostavniju formu.

Inferencijalna statistika se temelji na dijelu odnosno uzorku jedinica izabranih iz cjelovitog statističkog skupa, pomoću kojeg se uz primjenu odgovarajućih statističkih metoda i tehnika donose zaključci o čitavom statističkom skupu. Prisutan je i odgovarajući stupanj rizika kada se koriste rezultati iz uzorka, a za njega je poželjno da bude izabran na slučajajan način i da bude reprezentativan.

4.2. Statistička analiza

Statističkom analizom stječe se uvid u strukturu pojava ili procesa u vremenu i prostoru, te uvid u njihove međusobne veze i odnose. Predmet statističke analize su kvalitativna i kvantitativna obilježja promatranih pojava ili procesa obuhvaćenih statističkim skupom.²⁷

Temeljne faze statističkog istraživanja su:

- Organizirano prikupljanje statističkih podataka
- Sređivanje, odnosno grupiranje statističkih podataka
- Tabelačno i grafičko prikazivanje statističkih podataka, te
- Statističku analizu i interpretaciju rezultata provedene analize.²⁸

²⁶ Pivac, S. (2010.): Statističke metode skripta, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 11

²⁷ Rozga, A.; Grčić, B. (2009.): Poslovna statistika, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 4

²⁸ Rozga, A.; Grčić, B. (2009.): Poslovna statistika, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 13

Prikupljanje statističkih podataka je zapravo prva faza statističke analize te ima zadatak upoznati obilježja pojedinačnih elemenata prethodno preciznog definiranog statističkog skupa. O kvalitetnom i obuhvatnom prikupljanju podataka ovisi uspješnost provedbe ostalih faza statističkog istraživanja. U slučaju prikupljanja nepotpunih i neistinitih informacija u ovoj fazi bi moglo značiti da konačan rezultat sadrži grešku.

Grupiranje statističkih podataka postupak je raščlambe statističkog skupa na određeni broj grupa ili podskupova prema prethodno utvrđenim modalitetima danog obilježja i uz poštivanje principa isključivosti i iscrpnosti.²⁹ Tabelačno i grafičko prikazivanje statističkih podataka je treća faza sređivanje sirove statističke građe u cilju prikazivanja rezultata provođenja prethodne dvije faze na jasan, pregledan i cjelovit način.

4.3. Vremenski nizovi

4.3.1. Definicija i grafičko prikazivanje vremenskih nizova

Vremenski niz je skup kronoloških uređenih vrijednosti. Veličine $\{Y_t\}$, $t = 1, 2, 3, \dots, n$ koje tvore niz nazivaju se frekvencijom.³⁰

Postoje dvije vrste vremenskih nizova s obzirom na vremensku definiciju. Ako veličinu pojave mjerimo u vremenskom intervalu onda kažemo da se radi o intervalnom vremenskom nizu. Intervalni vremenski nizovi mogu se kumulirati. Ako se mjerenje ili promatranje vrši u trenutku vremena onda se radi o trenutačnome vremenskom nizu, a trenutačni vremenski nizovi ne mogu se kumulirati.

Vremenski nizovi se mogu grafički prikazati s dvije vrste grafikona, a to su linijski i površinski ili histogrami.

4.3.2. Individualni indeksi

Individualni indeksi spadaju u relativne pokazatelje dinamike, a njima mjerimo dinamiku svake pojave pojedinačno. Indeksima se uspoređuje stanje jedne pojave ili skupine pojava u različitim vremenskim intervalima ili na različitim mjestima ili momentima.

Individualni indeksi se dijele na:

²⁹Rozga, A.; Grčić, B. (2009.): Poslovna statistika, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 16

³⁰Rozga, A. (2006.): Statistika za ekonomiste, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 263

- Verižne
- Bazne

4.3.2.1. Verižni indeksi

Verižni indeksi poznati i kao lančani indeksi pokazuju relativne promjene pojave u tekućem razdoblju u odnosu na prethodno razdoblje.

$$V_t = \frac{Y_t}{Y_{t-1}} * 100$$

Stopa promjene u uzastopnim vremenskim razdobljima može se dobiti iz verižnih indeksa na sljedeći način:³¹

$$S_t = V_t - 100$$

4.3.2.2. Bazni indeksi

Bazni indeksi pokazuju relativne promjene u tekućem razdoblju u odnosu na neko odabrano bazno razdoblje.³² Pri izboru baznog razdoblja moramo biti oprezni jer u slučaju izbora razdoblja u kojem je vrijednost bila najmanja dobit ćemo bazne indekse koji uvijek pokazuju porast u odnosu na bazno razdoblje, a ako odaberemo bazno razdoblje u kojem je vrijednost pojave bila najveća dobit ćemo indekse koji pokazuju stalan pad u odnosu na bazno razdoblje. Bazne indekse računamo:

$$I_t = \frac{Y_t}{Y_b} * 100$$

Stopa promjene u tekućem razdoblju u odnosu na bazno razdoblje dobije se iz baznih indeksa na sljedeći način:

$$S_t = I_t - 100$$

³¹ Rozga, A. (2006.): Statistika za ekonomiste, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 275

³² Rozga, A. (2006.): Statistika za ekonomiste, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 275

5. STATISTIČKA ANALIZA

5.1. Horizontalna analiza

Putem horizontalne analize sagledati će se tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvješća kroz razdoblje od 2007. do 2014. godine. Na temelju sagledavanja tih promjena dobiti će se odgovor koliko je sigurno i uspješno poslovalo poduzeće Kraš.

Tablica 1. Bilanca Kraša d.d. (aktiva) od 2007. do 2014. godine (u 000 kn)

BILANCA	GODINA							
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
AKTIVA								
Dugotrajna imovina								
Nematerijalna im.	8.900	6.132	4.300	3.173	2.105	1.114	476	275
Materijalna imovina	591.927	558.813	455.078	449.901	439.505	414.465	404.551	394.243
Financijska imovina	134.199	104.515	146.305	149.555	238.075	225.372	198.991	172.052
Potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO DI	735.026	669.460	605.684	602.629	679.685	640.950	606.888	569.472
Kratkotrajna im.								
Zalihe	129.376	148.214	93.207	87.003	99.549	89.314	76.355	78.102
Potraživanja	271.021	299.449	286.779	290.221	362.436	340.136	298.949	335.697
Financijska imovina	19.778	26.355	52.472	61.867	18.395	16.901	20.651	21.351
Novac na računu	42.817	27.880	22.726	22.308	35.217	35.059	28.887	34.716
UKUPNO KI	462.992	501.898	455.184	461.398	515.598	481.410	424.842	469.866
Plać.tr.buduć.razd.	2.092	2.092	4.758	4.389	1.095	1.018	1.114	14.419
UKUPNO AKTIVA	1.200.047	1.173.450	1.065.626	1.068.416	1.196.378	1.123.378	1.032.844	1.053.756

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.08.2015.)

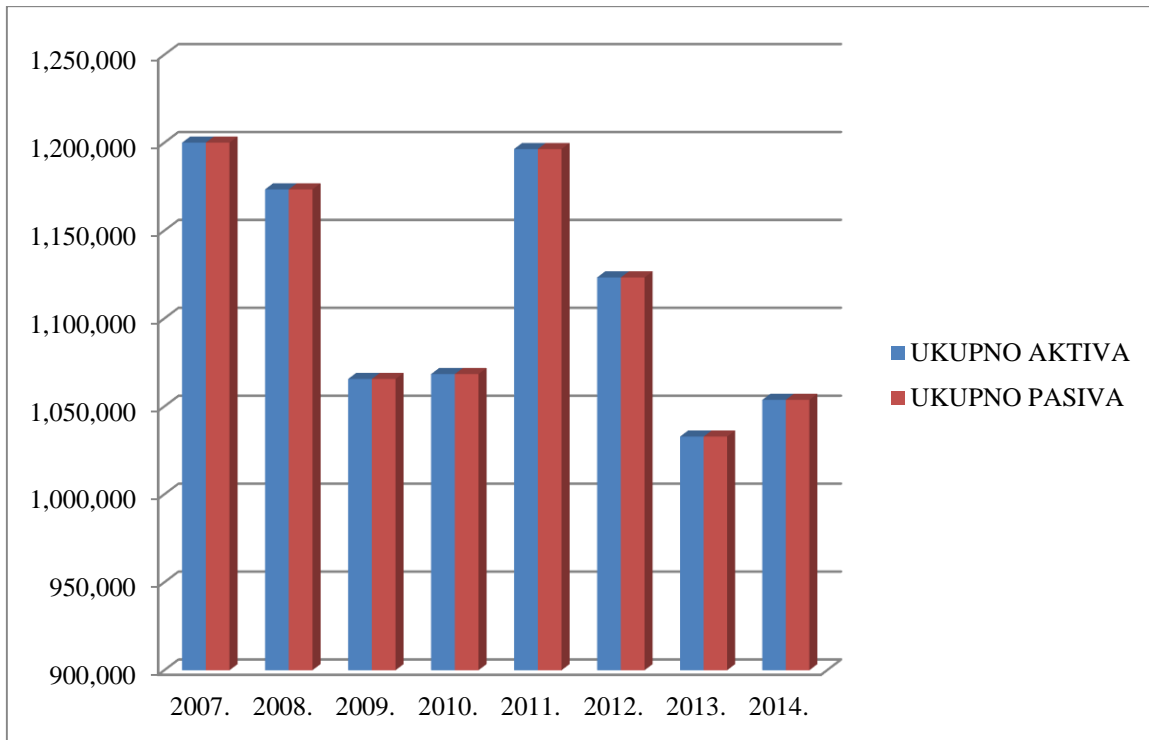
Tablica 2. Bilanca Kraša d.d. (pasiva) od 2007. do 2014. godine (u 000 kn)

BILANCA	GODINA							
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
PASIVA								
Kapital i rezerve								
Upisani kapital	549.448	549.448	549.448	549.448	549.448	549.448	549.448	549.448
Rezerve	105.110	76.106	29.276	39.757	52.387	45.450	17.072	5.377
Dobit/gubitak razd.	32.471	14.022	35.166	26.040	14.017	8.091	6.131	14.079
UKUPNO KiR	687.029	639.576	613.890	615.245	615.852	602.989	572.651	568.904
Rezerviranja	0	323	0	0	0	0	0	0
Dugoročne obveze	105.842	198.973	165.893	145.155	193.837	157.413	99.454	128.803
Kratkoročne obveze	388.679	313.663	280.504	300.579	378.839	354.732	355.611	352.342
Odgod.pl.troškova	1.200	1.174	5.338	7.437	7.850	8.244	5.128	3.707
UKUPNO PASIVA	1.200.047	1.173.450	1.065.626	1.068.416	1.196.378	1.123.378	1.032.844	1.053.756

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.08.2015.)

U tablicama 1 i 2 prikazane su aktiva i pasiva bilance Kraša d.d. za razdoblje od 2007. do 2014. godine i ona će poslužiti kao osnova za horizontalnu analizu prema kojoj će se utvrditi kretanje pojedinih pozicija unutar aktive i pasive poduzeća u promatranom razdoblju

Grafikon 1. Kretanje ukupne aktive i pasive Kraša d.d. za razdoblje od 2007.-2014. godine (u 000 kn)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.08.2015.)

Na grafikonu 1 može se vidjeti kretanje aktive i pasive bilance poduzeća Kraš d.d. za razdoblje od 2007. do 2014. godine. Prema prikazanim podacima može se primijetiti negativan trend aktive i pasive poduzeća od 2007. do 2010. godine. Nakon 2010. poduzeće bilježi nagli rast, dok u 2012. dolazi opet do pada vrijednosti aktive i pasive poduzeća. U 2014. godini aktiva i pasiva Kraša bilježe blagi porast.

U sljedećim tablicama biti će prikazane apsolutne i relativne promjene određenih pozicija u bilanci poduzeća u odnosu na prethodne godine, tj. prikazati će se promjene određenih stavki aktive i pasive u 2008. godini u odnosu na 2007., u 2009. godinu u odnosu na 2008. i tako sve do promjene određenih stavki aktive i pasive u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu.

5.1.1. Horizontalna analiza bilance

Tablica 3. Horizontalna analiza određenih stavki bilance Kraša d.d. za 2008. i 2009. godinu (u 000 kn)

	2008.		2009.	
	Apsolutna promjena	Relativna promjena	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Dugotrajna imovina				
Nematerijalna im.	-2.768	-31,01%	-1.832	-29,88%
Materijalna imovina	-33.114	-5,59%	-103.735	-18,56%
Financijska imovina	-29.684	-22,12%	41.790	39,98%
Potraživanja	0	0,00%	0	0,00%
UKUPNO DI	-65.566	-8,92%	-63.776	-9,53%
Kratkotrajna im.				
Zalihe	18.838	14,56%	-55.007	-37,11%
Potraživanja	28.428	10,49%	-12.670	-4,23%
Financijska imovina	6.577	33,25%	26.117	99,09%
Novac na računu	-14.937	-34,89%	-5.154	-18,49%
UKUPNO KI	38.906	8,04%	-46.714	-9,31%
Plać.tr.buduć.razd.	0	0,00%	2.666	127,44%
UKUPNO AKTIVA	-26.597	-2,22%	-107.824	-9,19%
Kapital i rezerve				
Upisani kapital	0	0,00%	0	0,00%
Rezerve	-29.004	-27,53%	-46.830	-27,59%
Dobit/gubitak razd.	-18.449	-56,82%	21.144	-56,82%
UKUPNO KiR	-47.453	-6,9%	-25.686	-6,91%
Rezerviranja	323	0,00%	-323	0,00%
Dugoročne obveze	93.131	87,99%	-33.080	-16,63%
Kratkoročne obveze	-75.016	-19,30%	-33.159	-10,57%
Odgod.pl.troškova	-26	-2,17%	4.164	354,68%
UKUPNO PASIVA	-26.597	-2,22%	-107.824	-9,19%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.08.2015.)

Tablica 4. Horizontalna analiza određenih stavki bilance Kraša d.d. za 2010. i 2011. godinu (u 000 kn)

	2010.		2011.	
	Apsolutna promjena	Relativna promjena	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Dugotrajna imovina				
Nematerijalna im.	-1.127	-26,21%	-1.068	-33,66%
Materijalna imovina	-5.177	-1,14%	-10.396	-2,31%
Financijska imovina	3.250	-2,22%	88.520	59,19%
Potraživanja	0	0,00%	0	0,00%
UKUPNO DI	-3.055	-0,5%	77.056	12,79%
Kratkotrajna im.				
Zalihe	-6.204	-6,65%	12.546	14,42%
Potraživanja	3.442	1,2%	72.215	24,88%
Financijska imovina	9.395	17,91%	-43.472	-70,27%
Novac na računu	-418	-1,84%	12.909	57,87%
UKUPNO KI	6.214	1,37%	54.200	11,75%
Plać.tr.buduć.razd.	-369	-7,76%	-3.294	-75,05%
UKUPNO AKTIVA	2.790	0,26%	127.962	11,98%
Kapital i rezerve				
Upisani kapital	0	0,00%	0	0,00%
Rezerve	10.481	35,80%	12.630	31,77%
Dobit razdoblja	-9.126	-25,95%	-12.023	-46,17%
UKUPNO KiR	1.355	0,22%	607	1,00%
Rezerviranja	0	0,00%	0	0,00%
Dugoročne obveze	-20.738	-12,50%	48.682	33,54%
Kratkoročne obveze	20.075	7,16%	78.260	26,04%
Odgođ.pl.troškova	2.099	39,32%	413	5,55%
UKUPNO PASIVA	2.790	0,26%	127.962	11,98%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.08.2015.)

Tablica 5. Horizontalna analiza određenih stavki bilance Kraša d.d. za 2012. i 2013. godinu (u 000 kn)

	2012.		2013.	
	Apsolutna promjena	Relativna promjena	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Dugotrajna imovina				
Nematerijalna im.	-991	-47,08%	-638	-57,27%
Materijalna imovina	-25.040	-5,70%	-9.914	-2,40%
Financijska imovina	-12.703	-5,36%	-26.381	-11,71%
Potraživanja	0	0,00%	0	0,00%
UKUPNO DI	-38.735	5,70%	-34.062	-5,31%
Kratkotrajna im.				
Zalihe	-10.235	-10,28%	-12.959	-14,51%
Potraživanja	-22.300	-6,15%	-41.187	-12,11%
Financijska imovina	-1.494	-8,12%	3.750	22,19%
Novac na računu	-158	-0,45%	-6.172	-17,61%
UKUPNO KI	-34.188	-6,63%	-56.568	-11,75%
Plać.tr.buduć.razd.	-77	-7,03%	96	9,43%
UKUPNO AKTIVA	-73.000	-6,11%	-90.534	-8,06%
Kapital i rezerve				
Upisani kapital	0	0,00%	0	0,00%
Rezerve	-6.937	-13,24%	-28.378	-62,44%
Dobit razdoblja	-5.926	-42,26%	-1.960	-24,22%
UKUPNO KiR	-12.863	-2,09%	-30.338	-5,03%
Rezerviranja	0	0,00%	0	0,00%
Dugoročne obveze	-36.424	-18,79%	-57.959	-36,82%
Kratkoročne obveze	-24.107	-6,36%	879	0,25%
Odgođ.pl.troškova	394	5,02%	-3.116	-37,80%
UKUPNO PASIVA	-73.000	-6,11%	-90.534	-8,06%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.08.2015.)

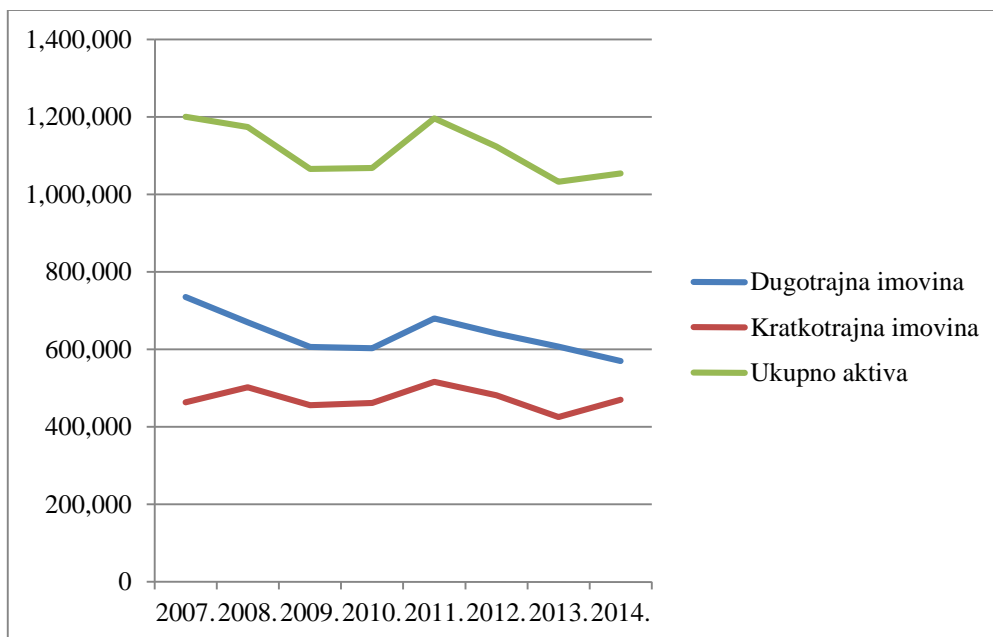
Tablica 6. Horizontalna analiza određenih stavki bilance Kraša d.d. za 2014. godinu (u 000 kn)

	2014.	
	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Dugotrajna imovina		
Nematerijalna im.	-201	-42,23%
Materijalna imovina	-10.308	-2,55%
Financijska imovina	-26.939	-13,54%
Potraživanja	0	0,00%
UKUPNO DI	-37.416	-6,17%
Kratkotrajna im.		
Zalihe	1.747	2,29%
Potraživanja	36.748	12,29%
Financijska imovina	700	3,39%
Novac na računu	5.829	20,18%
UKUPNO KI	45.024	10,60%
Plać.tr.buduć.razd.	13.305	1194,35%
UKUPNO AKTIVA	20.912	2,02%
Kapital i rezerve		
Upisani kapital	0	0,00%
Rezerve	-11.695	-68,50%
Dobit razdoblja	7.948	129,64%
UKUPNO KiR	-3.747	-0,65%
Rezerviranja	0	0,00%
Dugoročne obveze	29.349	29,51%
Kratkoročne obveze	-3.269	-0,92%
Odgođ.pl.troškova	-1.421	-27,71%
UKUPNO PASIVA	20.912	2,02%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (10.08.2015.)

U tablicama 3-6 su prikazane apsolutne i relativne promjene pojedinih pozicija bilance u odnosu na prethodnu godinu. Promatrano je razdoblje za osam godina, odnosno od 2007. godine do 2014. godine. Apsolutni iznosi su prikazani u tisućama kuna. Ukupna imovina Kraša d.d. na dan 31. prosinca 2014. iznosila je 1,053 milijarde kuna te bilježi povećanje od 2,02% u odnosu na 31. prosinac 2013. godine. Važno je primijetiti da je u 2011. godini porasla vrijednost kako kratkotrajne tako i dugotrajne imovine (to se posebno odnosi na povećanje financijske imovine te novčanih ekvivalenata). Međutim, u narednim godinama taj se trend nije nastavio, kada dolazi do uzastopnog smanjenja vrijednosti gotovo svih stavki aktive. Tek u 2014. godini kratkotrajna imovina bilježi blagi pozitivan trend rasta. Na sljedećem grafikonu biti će prikazana kretanja kratkotrajne i dugotrajne imovine od 2007. godine do 2014. godine.

Grafikon 2. Kretanja kratkotrajne i dugotrajne imovine od 2007. godine do 2014. godine (u 000 kn)

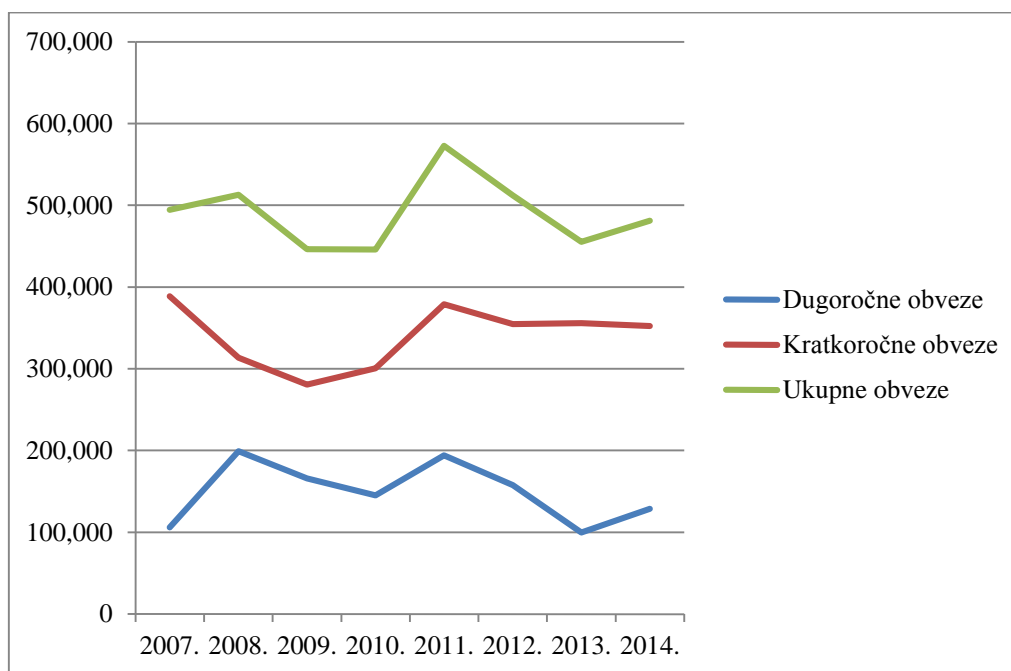
IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (11.08.2015.)

Prema grafikonu može se vidjeti da i kratkotrajna i dugotrajna imovina imaju promjenjiva kretanja. Najveću vrijednost dugotrajna imovina imala je 2007. godine te se u odnosu na

2014. godinu smanjila za 22,52%. Za razliku od dugotrajne, kratkotrajna imovina najveću vrijednost bilježi 2011. godine. Razlog tome je što je poduzeće steklo 99% vlasničkog djela u društvu Karolina d.o.o. iz Osijeka. Ako se proučava ukupna imovina vidi se da je najveću vrijednost imala 2011. godine i od tada bilježi pad sve do 2014. kada je ponovno zabilježen pozitivan trend.

Glede pasive, na dan 31. prosinca 2014., ukupne obveze iznosile su 510 milijuna kuna (13,31% više u odnosu na prošlu godinu). Također, prema podacima iz tablice vidi se da su kratkoročne i dugoročne obveze imale promjenjiva kretanja što će biti prikazano na sljedećem grafikonu. Važno je primijetiti da su rezerve zabilježile značajan pad budući da su umanjene za iznos negativne revalorizacije ulaganja u dionice Croatia Osiguranja. Glede ukupne pasive, ona se smanjila u 2014. godini u odnosu na 2007. godinu za 12,19%.

Grafikon 3. Kretanja obveza od 2007. godine do 2014. godine (u 000 kn)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (11.08.2015.)

Kako u prethodnim tablicama, tako se i na ovom grafikonu primjećuje da su obveze poduzeća imale promjenjiva kretanja. Ukupne obveze najveću su vrijednost imale 2011. godine i iznosile su 572,6 milijuna kuna. Iz grafikona se također vidi kako su kratkoročne obveze puno veće od dugoročnih. U promatranom razdoblju kratkoročne obveze padaju sve do 2010. godine kada dolazi do blagog rasta. U 2011. godini kratkoročne obveze su imale najveću vrijednost te su se povećale za 26,04% u odnosu na prošlu godinu. Dugoročne obveze imaju tendenciju rasta i pada iz godine u godinu. Najnižu vrijednost imale su u 2009. godinu a najveću u 2011. godinu (bilježe porast od 33,54% u odnosu na 2010. godinu).

5.1.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

U sljedećom tablici prikazan je račun dobiti i gubitka Kraša d.d. za razdoblje od 2007. do 2014. godine te će on poslužiti kao osnova za horizontalnu analizu u kojoj će se izračunati apsolutne i relativne promjene pojedinih stavki. Na taj način utvrditi će se kretanje prihoda, rashoda i financijskog rezultata za promatrano razdoblje.

Tablica 7. Račun dobiti i gubitka Kraša d.d. od 2007. do 2014. godine (u 000 kn) - 1.dio

RDG	GODINA							
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
A) Poslovni prihodi								
Prih. od pr. u zemlji	621.306	631.263	600.256	576.279	738.128	681.825	565.063	559.325
Prih. od pr. u inoz.	362.365	392.717	424.310	416.697	321.180	305.129	418.006	436.113
Ostali prihodi	18.161	11.742	25.736	20.826	56.972	33.412	12.837	23.629
UKUPNO PH	1.001.832	1.035.722	1.050.302	1.013.802	1.116.280	1.020.366	995.906	1.019.067
B) Poslovni rashodi								
Mat. troš. i troškovi prodane robe	581.679	629.479	614.985	603.601	691.984	617.833	606.554	631.951
Troškovi osoblja	254.464	248.924	254.356	257.781	267.597	265.660	248.710	247.049
Amortizacija	58.312	56.914	51.844	45.991	50.697	53.250	29.867	46.788
Vrijed. usklađ. i rez.	2.917	2.037	1.681	1.504	5.421	5.038	1.547	2.234
Ostali troškovi	52.896	69.245	65.374	68.290	54.681	58.719	80.965	59.807
UKUPNO PR	950.268	1.006.599	988.240	977.167	1.070.380	1.000.500	967.643	987.829
C) Financijski prihodi								
Poz.teč.razlike	9.701	12.774	10.950	9.532	12.333	7.452	0	0
Kamate	14.227	3.146	11.009	10.002	12.497	10.142	3.596	3.866
UKUPNO FP	23.928	15.920	21.959	19.534	24.830	17.594	3.596	3.866

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (13.08.2015.)

Tablica 8. Račun dobiti i gubitka Kraša d.d. od 2007. do 2014. godine (u 000 kn) - 2.dio

RDG	GODINA							
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
D) Financijski rashodi								
Neg.teč.razlike	10.061	17.137	11.689	7.527	7.175	7.453	0	0
Kamate	14.632	17.350	20.116	20.384	30.200	23.979	18.092	13.389
UKUPNO FR	24.693	34.487	31.805	27.911	37.375	31.579	18.092	13.389
Izvanred. prihodi	0	0	0	0	0	0	0	0
Izvanred. rashodi	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNI PRIHODI	1.025.760	1.051.642	1.072.262	1.033.337	1.141.100	1.037.960	998.501	1.022.934
UKUPNI RASHOD	980.577	1.028.316	1.020.046	1.005.078	1.107.756	1.032.079	985.734	1.001.219
Dobit/gubitak prije oporezivanja	45.183	15.186	52.216	28.259	33.344	5.881	12.767	21.716
Porez na dobit	10.867	7.874	12.378	5.651	6.669	1.176	2.585	7.720
Dobit ili gubitak nakon oporezivanja	34.316	15.452	39.868	22.608	26.675	4.705	10.182	13.996

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (13.08.2015.)

U sljedećim tablicama biti će prikazana horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Kraš d.d., pri čemu su izračunate apsolutne i relativne razlike pojedinih vrijednosti u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 9. Horizontalna analiza određenih stavki RDG-a Kraša d.d. za 2008. i 2009. godinu (u 000 kn)

	2008.		2009.	
	Apsolutna promjena	Relativna promjena	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Poslovni prihodi				
Prihodi od prodaje u zemlji	9.957	1,60%	-31.007	-4,91%
Prihodi od prodaje u inoz.	30.352	8,38%	31.593	8,04%
Ostali prihodi	-6.419	-35,35%	13.994	119,18%
UKUPNO PH	33.890	3,38%	14.580	1,40%
Poslovni rashodi				
Mat. troš. i troš. prodane robe	47.80	8,22%	-14.494	-2,30%
Troškovi osoblja	-5.540	-2,18%	5.432	2,18%
Amortizacija	-1.398	-2,40%	-5.070	-8,91%
Vrijednosno usklađ. i rezer.	-880	-30,17%	-356	-17,48%
Ostali troškovi	16.349	30,91%	-3.871	-5,59%
UKUPNO PR	56.331	5,93%	-18.359	-1,82%
Financijski prihodi				
Poz.teč.razlike	3.073	31,68%	-1.824	-14,28%
Kamate	-11.081	-77,89%	7.863	249,94%
UKUPNO FP	-8.008	-33,47%	6.039	37,93%
Financijski rashodi				
Neg.teč.razlike	7.076	70,33%	-5.448	-31,79%
Kamate	2.718	18,58%	2.766	15,94%
UKUPNO FR	9.794	39,66%	-2.682	-7,78%
Izvanred. prihodi	0	0	0	0,00%
Izvanred. rashodi	0	0	0	0,00%
UKUPNI PRIHODI	25.882	2,52%	20.620	1,96%
UKUPNI RASHODI	47.739	4,87%	-8.270	0,80%
Dobit nakon oporezivanja	-18.864	-54,97%	24.416	158,01%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (13.08.2015.)

Na temelju horizontalne analize RDG-a za 2008. i 2009. godinu primjećuje se da su ukupni prihodi porasli u 2008. godini za 2,52% u odnosu na 2007., dok su u 2009. porasli za 1,96% u odnosu na 2008. godinu. Također, može se primijetiti da su poslovni prihodi u 2008. porasli

za 3,38% u odnosu na 2007. (prvenstveno zbog porasta prihoda od prodaje na domaćem i inozemnom tržištu) a u 2009. su porasli za 1,40% u odnosu na prethodnu godinu (iako su prihodi od prodaje na domaćem tržištu pali za 4,91%, prihodi na inozemnom tržištu su porasli za više od 8%. Razlog povećanja prihoda na inozemnom tržištu je povećanje izvoza u zemlje Njemačke, Velike Britanije, Saudijske Arabije, Bosne i Hercegovine te Crne Gore.

Rashodi su se u 2008. povećali za 4,87% u odnosu na prethodnu godinu a u 2009. godini su porasli za 0,80% u odnosu na 2008. Poslovni rashodi su u 2008. porasli za 5,93% u odnosu na 2007., (zbog povećanja materijalnih troškova) dok su se u 2009. smanjili za 1,82% u odnosu na 2008. godinu.

Također, vrijedi spomenuti kako se je dobit nakon oporezivanja u 2008. smanjila za čak 54,97% u odnosu na 2007., dok u 2009. bilježi porast od 158,01% u odnosu na 2008. godinu.

Tablica 10. Horizontalna analiza određenih stavki RDG-a Kraša d.d. za 2010. i 2011. godinu (u 000 kn)

	2010.		2011.	
	Apsolutna promjena	Relativna promjena	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Poslovni prihodi				
Prihodi od prodaje u zemlji	-23.977	-3,99%	161.849	28,09%
Prihodi od prodaje u inoz.	-7.613	-1,79%	-95.517	-22,92%
Ostali prihodi	-4.910	-19,08%	36.146	173,56%
UKUPNO PH	-36.500	-3,48%	102.478	10,11%
Poslovni rashodi				
Mat. troš. i troš. prodane robe	-11.384	-1,85%	88.383	14,64%
Troškovi osoblja	3.425	1,35%	9.816	3,80%
Amortizacija	-5.853	-11,29%	4.706	10,23%
Vrijednosno usklađ. i rezer.	-177	-10,53%	3.917	260,43%
Ostali troškovi	2.916	4,46%	-13.609	-19,93%
UKUPNO PR	-11.073	-1,12%	93.213	9,54%
Financijski prihodi				
Poz.teč.razlike	-1.418	12,95%	2.801	29,39%
Kamate	-1.007	-9,15%	2.495	24,95%

UKUPNO FP	-2.425	-11,04%	5.296	27,11%
Financijski rashodi				
Neg.teč.razlike	-4.162	-35,06%	-352	-4,68%
Kamate	268	1,33%	9.816	48,16%
UKUPNO FR	-3.894	-12,24%	9.464	33,91%
Izvanred. prihodi	0	0,00%	0	0,00%
Izvanred. rashodi	0	0,00%	0	0,00%
UKUPNI PRIHODI	-38.925	-3,63%	107.763	10,43%
UKUPNI RASHODI	-14968	-1,47%	102.678	10,22%
Dobit nakon oporezivanja	-20.398	-51,16%	7.205	37,01%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (13.08.2015.)

Na temelju podataka iz horizontalne analize vidi se da je poduzeće Kraš d.d. ostvarilo ukupne prihode od 1.013 milijuna kuna, što je za 3,63% manje u odnosu na 2009. godinu. Nadalje, prihodi od prodaje na domaćem tržištu su iznosili 621 milijun kuna (smanjenje od 3,99% u odnosu na 2009.), dok su prihodi od prodaje u inozemstvu iznosili 392 milijuna kuna (smanjenje od 1,79% u odnosu na 2009.).

Ukupni rashodi u 2010. godini iznosili su 977 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje od 1,47% u odnosu na 2009. godinu. Iako su 2010. godine porasle cijene temeljnih sirovina (npr. kakaovac, brašno, šećer, mlijeko i drugo) te energenata, poduzeće je ostvarilo uštedu od 11,4 milijuna kuna na materijalnim troškovima (smanjili su se za 1,85% u odnosu na prošlu godinu). U 2010. godini poduzeće Kraš je ostvarilo neto dobit od 19,4 milijuna kuna što u odnosu na prošlu godinu predstavlja smanjenje od 51,16% (odnosno 20,4 milijuna kuna).

Glede, 2011. godine poduzeće je ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 1.116 milijuna kuna, dok su rashodi iznosili 1.070 milijuna kuna. Poduzeće je ostvarilo neto dobit 26,6 milijuna kuna.

U odnosu na isto razdoblje u 2011. godini porasli su ukupni prihodi za 10,43% a ukupni rashodi za 10,22%. Razlog povećanja i prihoda i rashoda je stjecanje Karoline iz Osijeka, zbog čega financijski podaci 2011. godinu nisu usporedivi sa podacima za 2010. godinu.

Prihodi na domaćem tržištu iznosi su 738 milijuna kuna (bilježe porast od 28,09%) dok su prihodi u inozemstvu iznosili 321 milijun kuna (bilježe smanjenje od 22,92% u odnosu na

2010. godinu). Razlog povećanja prodaje na domaćem tržištu su visoka razina uvoza konditorskih proizvoda. Rashodi su porasli u odnosu na 2010. godinu jer je poduzeće uložilo sredstva u infrastrukturu i proizvodne linije u novostečenoj „Karolini“ a samim time su povećani proizvodni kapaciteti i unaprijeđena tehnologija, što je rezultiralo povećanom proizvodnjom i zaposlenošću.

Tablica 11. Horizontalna analiza određenih stavki RDG-a Kraša d.d. za 2012. i 2013. godinu (u 000 kn)

	2012.		2013.	
	Apsolutna promjena	Relativna promjena	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Poslovni prihodi				
Prihodi od prodaje u zemlji	-56.303	-7,63%	-116.762	-17,12%
Prihodi od prodaje u inoz.	-16.051	-5,00%	112.877	36,99%
Ostali prihodi	-23.560	7,38%	-20.575	37,89%
UKUPNO PH	-95.914	-8,59%	-24.460	-2,40%
Poslovni rashodi				
Mat. troš. i troš. prodane robe	-74.151	-10,72%	-11.279	-1,83%
Troškovi osoblja	-1.937	-0,72%	-16.950	-6,38%
Amortizacija	2.553	5,04%	-23.383	-43,91%
Vrijednosno usklađ. i rezer.	-383	-7,07%	-3.491	-69,29%
Ostali troškovi	4.038	7,38%	22.254	37,89%
UKUPNO PR	-69.880	-6,53%	-32.857	-3,28%
Financijski prihodi				
Poz.teč.razlike	-4.881	-39,58%	-7.452	0,00%
Kamate	-2.355	-18,84%	-6.546	-64,54%
UKUPNO FP	-7.236	-29,14%	-13.998	-79,56%
Financijski rashodi				
Neg.teč.razlike	278	3,87%	-7.453	0,00%
Kamate	-6.221	-20,60%	-5.877	-24,55%
UKUPNO FR	-5.796	-15,51%	-13.487	-42,71%
Izvanred. prihodi	0	0,00%	0	0,00%
Izvanred. rashodi	0	0,00%	0	0,00%
UKUPNI PRIHODI	-103.140	-9,04%	-39.459	-3,80%

UKUPNI RASHOD	-75.677	-8,83%	-46.345	-4,49%
Dobit nakon oporezivanja	-21.970	-82,36%	5.477	116,41%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (13.08.2015.)

Poduzeće je u 2012. godini ostvarilo prihode u iznosu od 1.020,4 milijuna kuna što predstavlja smanjenje od 9,04% u odnosu na 2011. godinu. Nadalje, prihodi od prodaje na domaćem tržištu iznosili 681,8 milijuna kuna (odnosno smanjenje od 7,63% u odnosu na 2011.) a prihodi od prodaje u inozemstvu iznosili su 305,1 milijuna kuna (tj. smanjenje od 5% u odnosu na prošlu godinu). Ukupni rashodi u 2012. godini iznosili su 1.000,5 milijuna kuna te su smanjeni za 8,83% u odnosu na prošlu godinu (prvenstveno smanjenje materijalnih troškova od 10,72%).

Poduzeće je ostvarilo neto dobit u iznosu od 4,7 milijuna kuna. Vrijedi napomenuti kako se poslovanje poduzeće odvijalo u poprilično složenim gospodarskim uvjetima u odnosu na prošle godine što je rezultiralo dodatnim nepovoljnim okolnostima za poslovanje a samim time i ostvarivanje boljeg financijskog rezultata.

Kraš je u 2013. godini ostvario ukupne prihode od 995,6 odnosno smanjenje za milijuna kuna, pri čemu su prihodi od prodaje na domaćem tržištu ostvareni u visini od 3,8% u odnosu na prošlu godinu. Prihodi od prodaje na domaćem tržištu smanjili su se za 17,12% u odnosu na 2012. (razlog smanjenja prihoda na domaćem tržištu je ograničena prodaja konditorskih proizvoda), dok prihodi na inozemnom tržištu bilježe porast od 36,99% u odnosu na prošlu godinu.

Ukupni rashodi u 2013. su iznosili 967, 6 milijuna kuna te su smanjeni za 4,49% u odnosu na prošlu godinu. Neto dobit ostvarena je u iznosu od 10,1 milijuna kuna (povećanje za 116,41% u odnosu na 2012. godinu).

Tablica 12. Horizontalna analiza određenih stavki RDG-a Kraša d.d. za 2014. godinu (u 000 kn)

	2014.	
	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Poslovni prihodi		
Prihodi od prodaje u zemlji	-1.736	-1,02%
Prihodi od prodaje u inoz.	18.107	4,33%
Ostali prihodi	10.792	84,07%
UKUPNO PH	23.161	2,32%
Poslovni rashodi		
Mat. troš. i troš. prodane robe	25.397	4,19%
Troškovi osoblja	-1.661	-0,67%
Amortizacija	16.921	56,65%
Vrijednosno usklađ. i rezer.	684	44,41%
Ostali troškovi	-21.258	26,13%
UKUPNO PR	20.186	2,09%
Financijski prihodi		
Poz.teč.razlike	0	0
Kamate	270	7,51%
UKUPNO FP	270	7,51%
Financijski rashodi		
Neg.teč.razlike	0	0
Kamate	-4.703	-25,99%
UKUPNO FR	-4.703	-25,99%
Izvanred. prihodi	0	0,00%
Izvanred. rashodi	0	0,00%
UKUPNI PRIHODI	24.433	2,45%
UKUPNI RASHOD	15.485	1,58%
Dobit nakon oporezivanja	3.814	37,46%

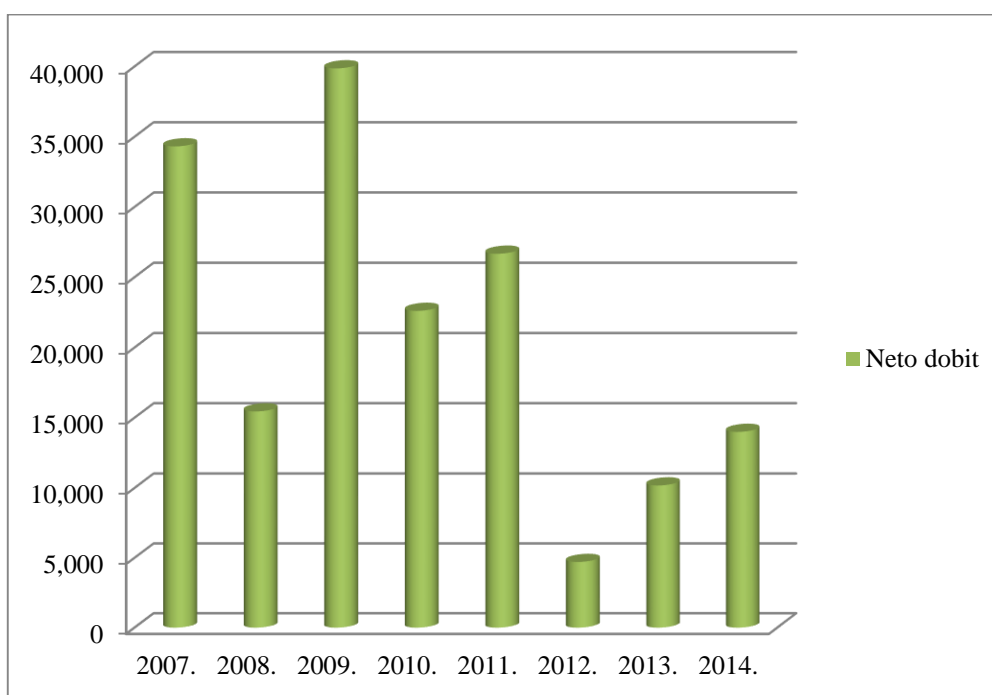
IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (13.08.2015.)

U 2014. godini poduzeće je ostvarilo ukupne prihode od 1.023,0 milijuna kuna, tj. povećanje od 2,45% u odnosu na prošlu godinu. Prihodi od prodaje na domaćem tržištu pali su za 1,02%, dok su prihodi na inozemnom tržištu porasli za 4,33%. Razlog povećanja prihoda na inozemnom tržištu je raširenost na nova tržišta i to: Japana, Republike Koreje, Grčke i Rumunjske.

Ukupni rashodi u 2014. godini iznosili su 1.001,2 milijuna kuna, odnosno povećali su se za 1,58%. Uz smanjenje neto financijskih rashoda na povećanje ukupnih rashoda nepovoljno su utjecala značajna povećanja nabavnih cijena osnovnih sirovina: kakaovca i prerađevina od kakaovca, koštuničavog voća, mliječnih prerađevina i drugih.

Poduzeće je ostvarilo neto dobit u iznosu od 13,9 milijuna kuna, tj. povećanje od 37,46% u odnosu na 2013. godinu. Na sljedećem grafikonu prikazana je neto dobit od 2007. do 2014. godine.

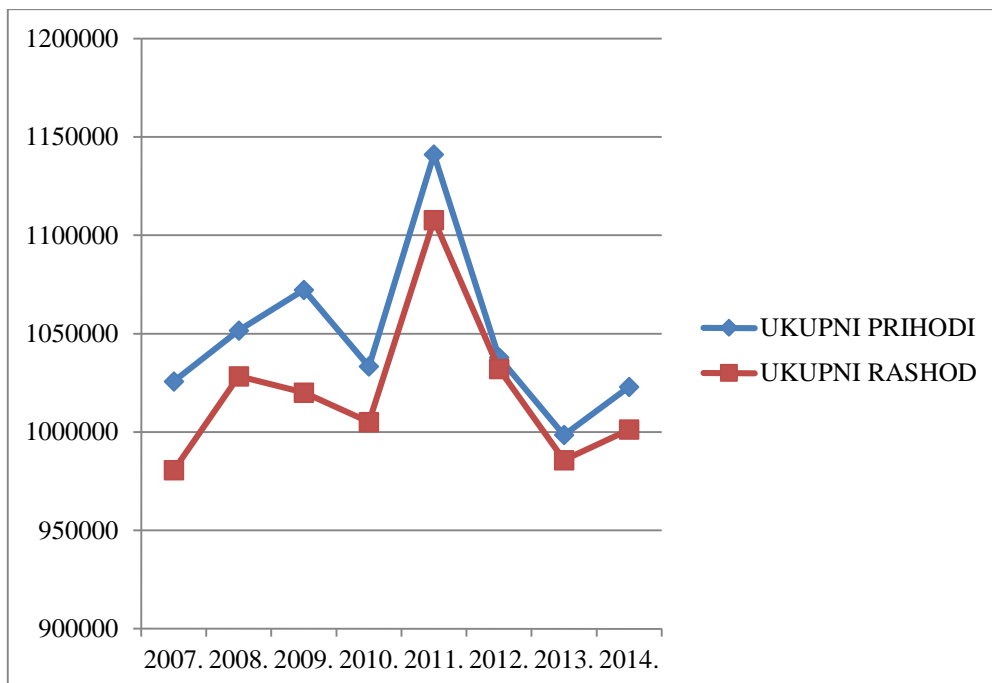
Grafikon 4. Kretanje neto dobiti od 2007. do 2014. godine (000 kn)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (13.08.2015.)

Grafikon 4 prikazuje kretanje dobiti kroz promatrano razdoblje. Iz grafikona se vidi da dobit iz godine u godinu varira (primjerice 2008. se smanjila za 54,97% u odnosu na 2007., a u 2009. se povećala za 158,01% u odnosu na 2008. godinu). Na sljedećem grafikonu prikazuje se kretanje ukupnih prihoda i rashoda za promatrano razdoblje.

Grafikon 5. Kretanje ukupnih prihoda i rashoda od 2007. do 2014. godine (000 kn)

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (13.08.2015.)

Na grafikonu se prikazuje kretanje ukupnih prihoda i rashoda poduzeća Kraša d.d. za razdoblje od 2007. do 2014. godine. Može se vidjeti da su u svakoj promatranoj godini prihodi bili veći od rashoda. Najveći porast prihodi i rashodi bilježe u 2011. godine (prihodi za 10,43% a rashodi za 10,22% u odnosu na 2010. godinu).

5.2. Vertikalna analiza

5.2.1. Vertikalna analiza bilance

U tablici 13 može se dobiti uvid u vertikalnu analizu bilance analiziranog društva. Vrijednost su prikazane u kunama, a ujedno se, kroz promatrano razdoblje od osam godina, mogu vidjeti udjeli pojedinih stavaka imovine u aktivi, te obveza i kapitala u pasivi.

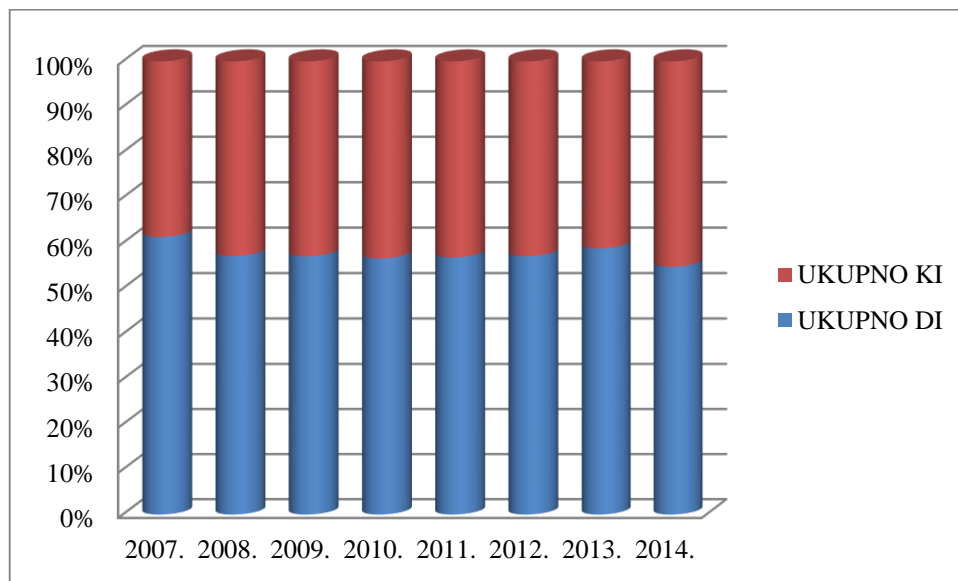
Tablica 13. Vertikalna analiza bilance (aktive) Kraša za promatrano razdoblje

BILANCA	GODINA							
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
AKTIVA								
Dugotrajna imovina								
Nematerijalna im.	0,74%	0,52%	0,40%	0,30%	0,18%	0,10%	0,05%	0,03%
Materijalna imovina	49,33%	47,62%	42,71%	42,11%	36,74%	36,89%	39,17%	37,41%
Financijska imovina	11,18%	8,91%	13,73%	14,00%	19,90%	20,06%	19,27%	16,33%
Potraživanja	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
UKUPNO DI	61,25%	57,05%	56,84%	56,40%	56,81%	57,06%	58,76%	54,04%
Kratkotrajna im.								
Zalihe	10,78%	12,63%	8,75%	8,14%	8,32%	7,95%	7,39%	7,41%
Potraživanja	22,58%	25,52%	26,91%	27,16%	30,29%	30,28%	28,96%	31,86%
Financijska imovina	1,65%	2,25%	4,92%	5,79%	1,54%	1,50%	2,00%	2,03%
Novac na računu	3,57%	2,38%	2,13%	2,09%	2,94%	3,12%	2,80%	3,29%
UKUPNO KI	38,58%	42,77%	42,72%	43,19%	43,10%	42,85%	41,13%	44,59%
Plać.tr.buduć.razd.	0,17%	0,18%	0,45%	0,41%	0,09%	0,09%	0,11%	1,37%
UKUPNO AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (16.08.2015.)

Prema podacima iz tablice 13 vidi se da najveći dio u strukturi aktive čini dugotrajna imovina čiji je udio bilježio pad sve do 2010. godine kada je iznosio 56,40%. U sljedećim godinama udio dugotrajne imovine u ukupnoj strukturi aktive bilježi blagi porast sve do 2014. godine kada se udio smanjio na 54,04%. Na sljedećem grafikonu mogu se vidjeti udjeli kratkotrajne i dugotrajne imovine kroz promatrano razdoblje.

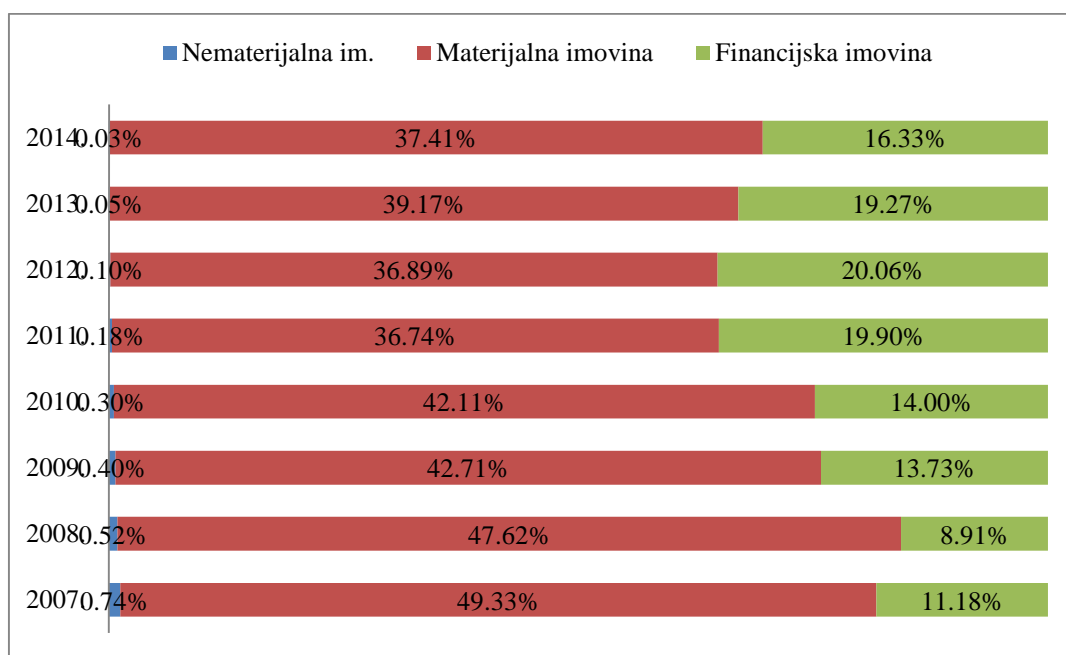
Grafikon 6. Struktura ukupne imovine kroz promatrano razdoblje

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (16.08.2015.)

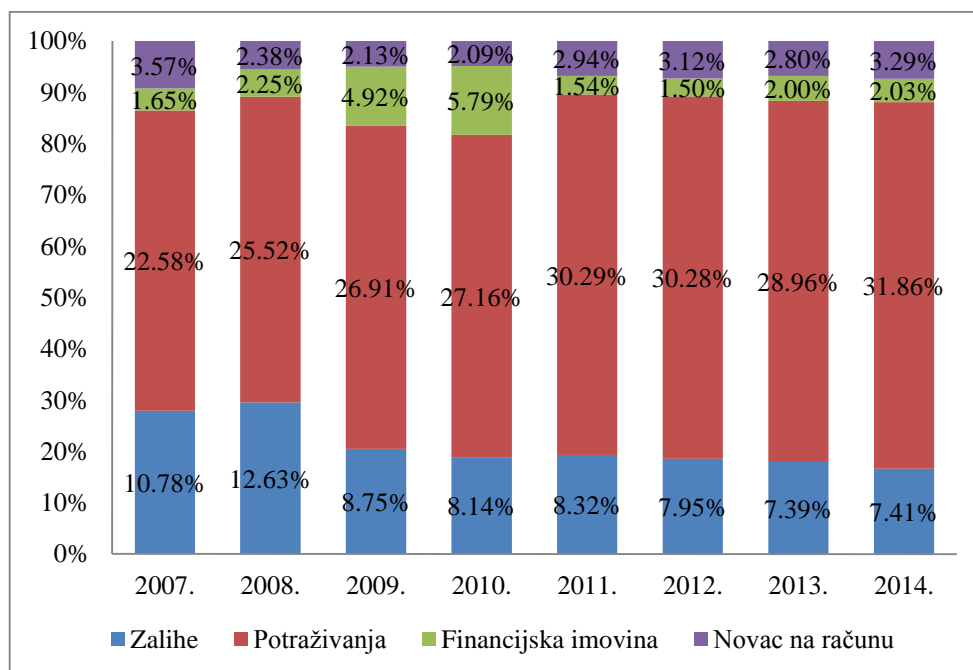
Najveći udio u dugotrajnoj imovini čini materijalna imovina čiji je udio 2014. godine iznosio 37,41% u ukupnoj aktivi. Kratkotrajna imovina u ukupnoj aktivi Kraša sudjeluje s udjelom od 38,58% u 2007. godini do 44,59% u 2014. godini. Može se primijetiti porast udjela kratkotrajne imovine od 2007. do 2014. godine u ukupnoj aktivi poduzeća. Najveći udio kratkotrajne imovine otpada na potraživanja od kupaca a slijede iz zalihe. Prethodno objašnjeno može se vidjeti na sljedećim grafikona na kojima je prikazana struktura dugotrajne te kratkotrajne imovine od 2007. do 2014. godine.

Grafikon 7. Udio dugotrajne imovine kroz promatrano razdoblje

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (16.08.2015.)

Grafikon 8. Udio kratkotrajne imovine kroz promatrano razdoblje

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (16.08.2015.)

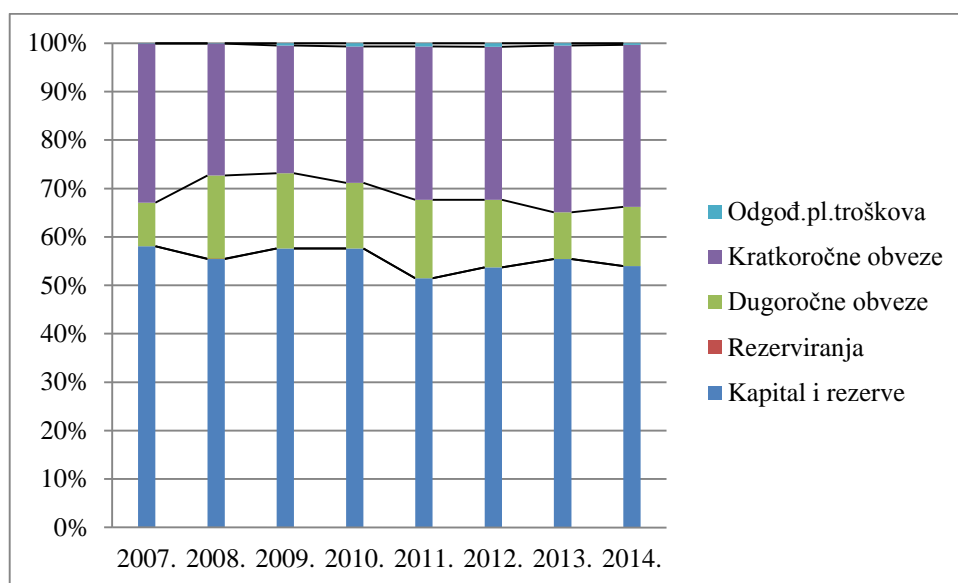
Tablica 14. Vertikalna analiza bilance (pasive) Kraša za promatrano razdoblje

BILANCA	GODINA							
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
PASIVA								
Kapital i rezerve								
Upisani kapital	45,79%	46,82%	51,56%	51,43%	45,93%	48,91%	53,20%	52,14%
Rezerve	8,76%	6,49%	2,75%	3,72%	4,38%	4,05%	1,65%	0,51%
Dobit/gubitak razd.	2,71%	1,19%	3,30%	2,44%	1,17%	0,72%	0,59%	1,34%
UKUPNO KiR	57,25%	54,50%	57,61%	57,58%	51,48%	53,68%	55,44%	53,99%
Rezerviranja	0,00%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dugoročne obveze	8,82%	16,93%	15,57%	13,59%	16,20%	14,01%	9,63%	12,22%
Kratkoročne obveze	32,39%	26,73%	26,32%	28,13%	31,67%	31,58%	34,43%	33,44%
Odgod.pl.troškova	0,10%	0,10%	0,50%	0,70%	0,66%	0,73%	0,50%	0,35%
UKUPNO PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (16.08.2015.)

U tablici 14 prikazana je pasiva bilance Kraša d.d. Prema napravljenoj vertikalnoj analizi pasive vidi se da najveći udio otpada na kapitala i rezerve koji čine više od 50% ukupne pasive. Kroz promatrane godine kapital i rezerve bilježe promjenjiva kretanja, tj. u pojedinim godinama udio je malo padao a u pojedinim bilježi blagi porast. Udio ukupnih obveza kretao se od 41,21% u 2007. dok je u 2014. godini taj udio iznosio 45,66%. Prema podacima iz tablice može se vidjeti kako dugoročne i kratkoročne obveze bilježe promjenjiva kretanja što će biti prikazano na sljedećem grafikonu.

Grafikon 9. Struktura pasive kroz promatrano razdoblje

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (16.08.2015.)

5.2.2. Vertikalna analiza bilance

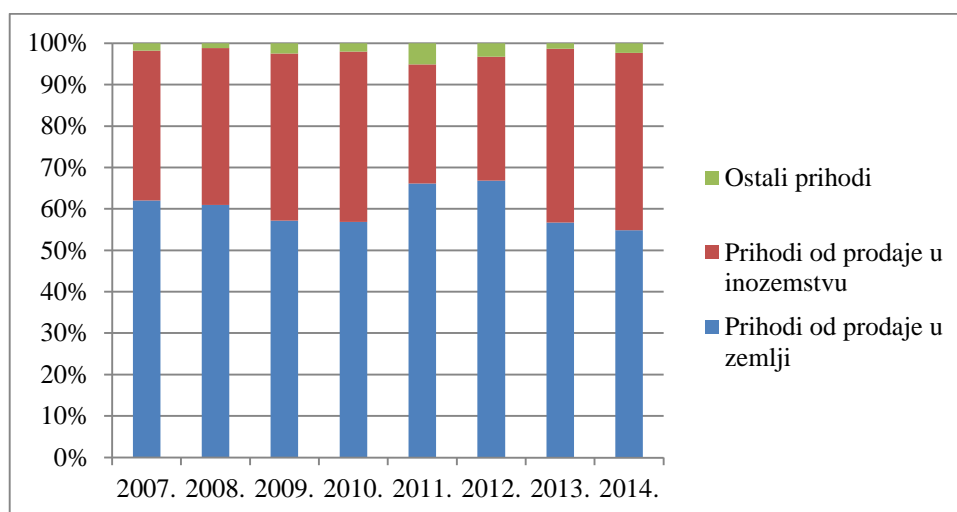
Tablica 15. Vertikalna analiza račun dobiti i gubitka Kraša d.d. od 2007. do 2014. godine (u 000 kn) - 1.dio

RDG	GODINA							
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
A) Poslovni prihodi								
Prih. od pr. u zemlji	62,02%	60,95%	57,15%	56,84%	66,12%	66,82%	56,74%	54,89%
Prih. od pr. u inoz.	31,17%	37,92%	40,40%	41,10%	28,77%	29,90%	41,97%	42,80%
Ostali prihodi	1,81%	1,13%	2,45%	2,05%	5,10%	3,27%	1,29%	2,32%
UKUPNO PH	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
B) Poslovni rashodi								
Mat. troš. i troškovi prodane robe	61,21%	62,54%	62,23%	61,77%	64,65%	61,75%	62,68%	63,97%
Troškovi osoblja	26,78%	24,73%	25,74%	26,38%	25,00%	26,55%	25,70%	25,01%
Amortizacija	6,14%	5,65%	5,25%	4,71%	4,74%	5,32%	3,09%	4,74%
Vrijed. usklađ. i rez.	0,31%	0,20%	0,17%	0,15%	0,51%	0,50%	0,16%	0,23%
Ostali troškovi	5,57%	6,88%	6,62%	6,99%	5,11%	5,87%	8,37%	6,05%
UKUPNO PR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (17.08.2015.)

U tablici 15 prikazana je vertikalna analiza računa dobiti i gubitka Kraša d.d. za razdoblje od 2007. do 2014. godine kako bi se omogućio uvid u strukturu prihoda i rashoda. Na sljedećim grafikonima prikazana je struktura prihoda i rashoda za promatrano razdoblje.

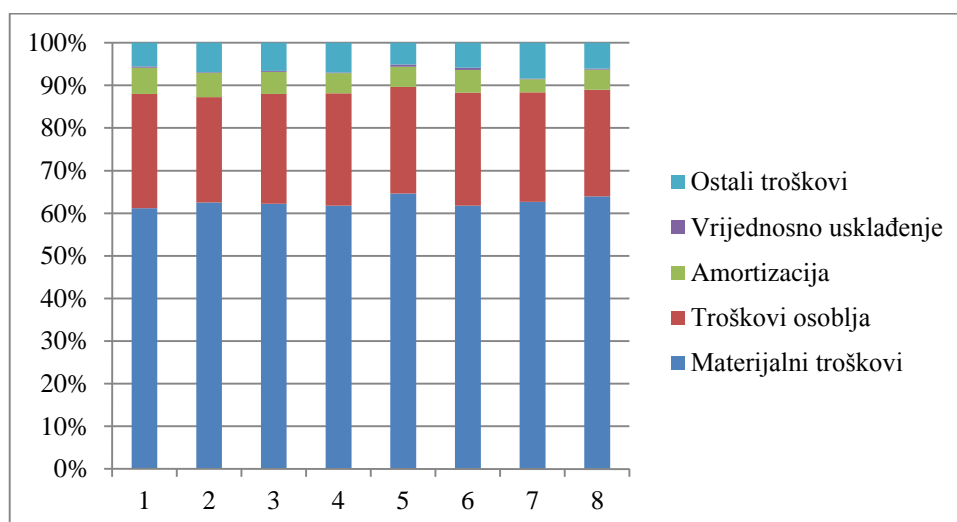
Grafikon 10. Grafički prikaz strukture prihoda

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (17.08.2015.)

Kao što se vidi na grafikon najznačajniji udio ukupnih prihoda čine prihodi ostvareni na domaćem tržištu koji su u posljednje dvije godine ipak u određenom padu. Prihodi od domaćeg tržišta 2007. godine činili su 62,02% prihoda, dok su 2014. činili 54,89%. Prihodi ostvareni u inozemstvu imaju lagani rast, od 31,17% 2007. godine do 42,80% u 2014. godine.

Grafikon 11. Grafički prikaz strukture rashoda

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (17.08.2015.)

Što se tiče rashoda, najveći udio u rashodima čine materijalni troškovi. U promatranim godina udio materijalnih troškova iznosio je preko 60%. Nakon materijalnih troškova, drugu stavku zauzimaju troškovi osoblja čini se udio u računu dobiti i gubitka u promatranim godinama kreće oko 25%.

5.3. Analiza poslovanja pomoću pokazatelja

Da bi se ocijenio financijski položaj i uspješnost poslovanja poduzeća Kraš d.d. u promatranom razdoblju koristiti će se temeljni financijski pokazatelji i to: pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti. Osnova za izračun tih pokazatelja su bilance i računi dobiti i gubitka za razdoblje od 2007. do 2014. godine.

5.3.1. Pokazatelji likvidnosti

U tablici 16 prikazani su pokazatelji likvidnosti Kraša u promatranom razdoblju

Tablica 16. Pokazatelji likvidnosti Kraša u promatranom razdoblju

Naziv pokazatelja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,11	0,09	0,08	0,07	0,09	0,10	0,08	0,10
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,81	1,04	1,10	1,04	1,05	1,06	0,92	1,05
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,19	1,60	1,62	1,54	1,36	1,36	1,20	1,33
Koeficijent financijske stabilnosti	0,93	0,80	0,78	0,79	0,84	0,84	0,90	0,82

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (20.08.2015.)

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje kolika je pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom imovinom, odnosno novčanim sredstvima. Poželjno je da koeficijent nije manji

od 0,1. Iz priložene tablice vidljivo je da je ovaj koeficijent u 2007. i 2014. godini ima zadovoljavajuću vrijednost do u ostalim godinama se nalazi ispod poželjne vrijednosti.

$$G = \sqrt[n-1]{\frac{Y_n}{Y_1}} \quad G = \sqrt[8-1]{\frac{0,10}{0,11}} = 0,9865 \rightarrow \bar{S} = (G-100)*100 = -1,35\%.$$

Prosječna stopa pada ovog pokazatelja je 1,35%.

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje odnos kratkotrajne imovine umanjene za zalihe i kratkoročnih obveza i ne bi trebao biti manji od 1. Za Kraš d.d. vidljivo je da se ovaj koeficijent kreće iznad 1 u skoro svim promatranim godinama (osim 2007. i 2011.) što znači da kratkoročna imovina umanjena za zalihe premašuje kratkoročne obveze i poduzeće je sposobno podmiriti svoje hitne potrebe za gotovinom.

$$G = \sqrt[8-1]{\frac{1,05}{0,81}} = 1,038 \rightarrow \bar{S} = (G-100)*100 = 3,8\%$$

Prosječna stopa rasta ovog pokazatelja je 1,35%.

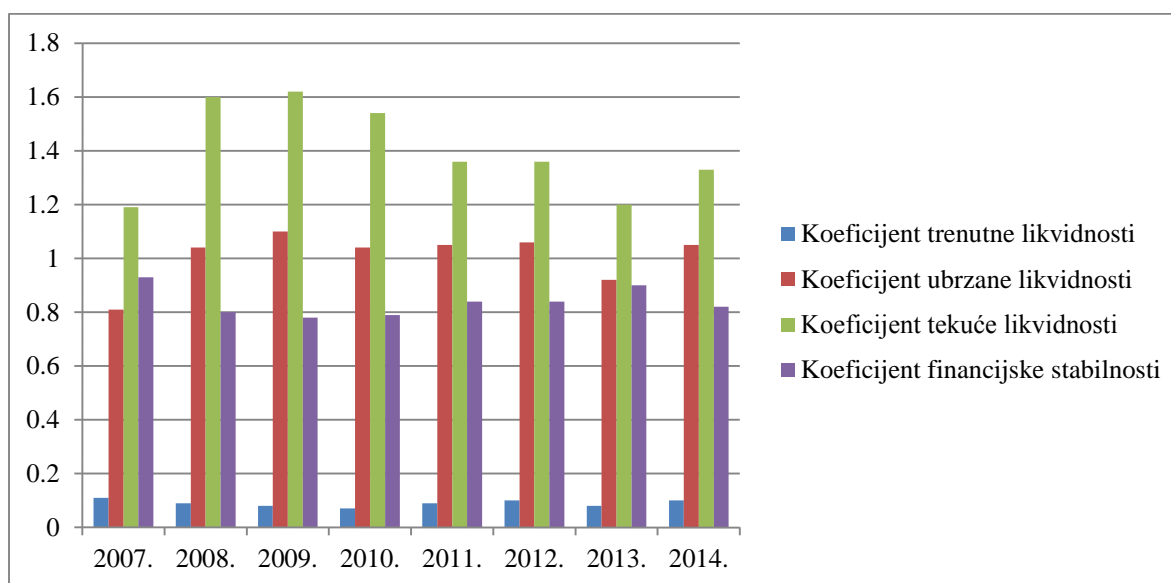
Koeficijent tekuće likvidnosti u svim promatranim godinama kreće se ispod poželjne vrijednosti od 2, koja označava da poduzeće ima dvostruko više kratkotrajne imovine nego li kratkotrajnih obveza. Međutim, ovaj pokazatelj prikazuje održivost pod pretpostavkom likvidacije, a uz zapažanje da od 2010. do 2012. godini iznosi iznad 1,5 može se zaključiti da likvidnost Kraša d.d. ipak nije potpuno nezadovoljavajuća.

$$G = \sqrt[8-1]{\frac{1,33}{1,19}} = 0,755 \rightarrow \bar{S} = (G-100)*100 = -24,49\%$$

Prosječna stopa pada ovog pokazatelja je 24,49%.

Koeficijent financijske stabilnosti trebao bi biti manji od 1, što ukazuje da se iz dugoročnih izvora ne financira samo dugotrajna, već i kratkotrajna imovina. U svim promatranim godinama ovaj koeficijent je ispod 1, tj. najviši je bio 2007. godine (0,93) a najniži 2009. (0,79). Na sljedećem grafikonu prikazan je pad (rast) svi pokazatelja likvidnosti.

Grafikon 12. Pokazatelji likvidnosti

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (20.08.2015.)

5.3.2. Pokazatelji zaduženosti

U tablici 17 prikazani su pokazatelji zaduženosti Kraša u promatranom razdoblju.

Tablica 17. Pokazatelji zaduženosti Kraša u promatranom razdoblju

Naziv pokazatelja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Koeficijent zaduženosti	0,41	0,44	0,42	0,42	0,48	0,46	0,44	0,46
Koeficijent vlastitog financiranja	0,58	0,55	0,58	0,58	0,52	0,54	0,55	0,54
Koeficijent financiranja	0,72	0,80	0,73	0,72	0,93	0,85	0,80	0,85
Stupanj pokrića I.	0,93	0,96	1,01	1,02	0,90	0,94	0,95	1,00
Stupanj pokrića II.	1,08	1,25	1,29	1,26	1,19	1,19	1,11	1,23

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (20.08.2015.)

Koeficijent *zaduženosti* pokazuje veličinu zaduženja po jednoj kuni vlastitog kapitala i u pravilu bi trebao biti ispod 50%. Vidljivo je da je ovaj koeficijent u svim promatranim godinama zadovoljavajući.

$$G = \sqrt[8-1]{\frac{0,46}{0,41}} = 1,017 \rightarrow \bar{S} = (G-100)*100 = 1,7\%$$

Prosječna stopa rasta ovog pokazatelja je 1,7%.

Koeficijent vlastitog financiranja stavlja u omjer glavnice i ukupnu imovinu poduzeća, tj. prikazuje udio vlastitih sredstava u ukupnoj imovini pa je poželjno da njegova vrijednost bude što veća, a minimalno 50%. Kao i koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja je zadovoljavajući u svim promatranim godinama.

$$G = \sqrt[8-1]{\frac{0,54}{0,58}} = 0,995 \rightarrow \bar{S} = (G-100)*100 = -0,52\%$$

Prosječna stopa pada ovog pokazatelja je 0,52%.

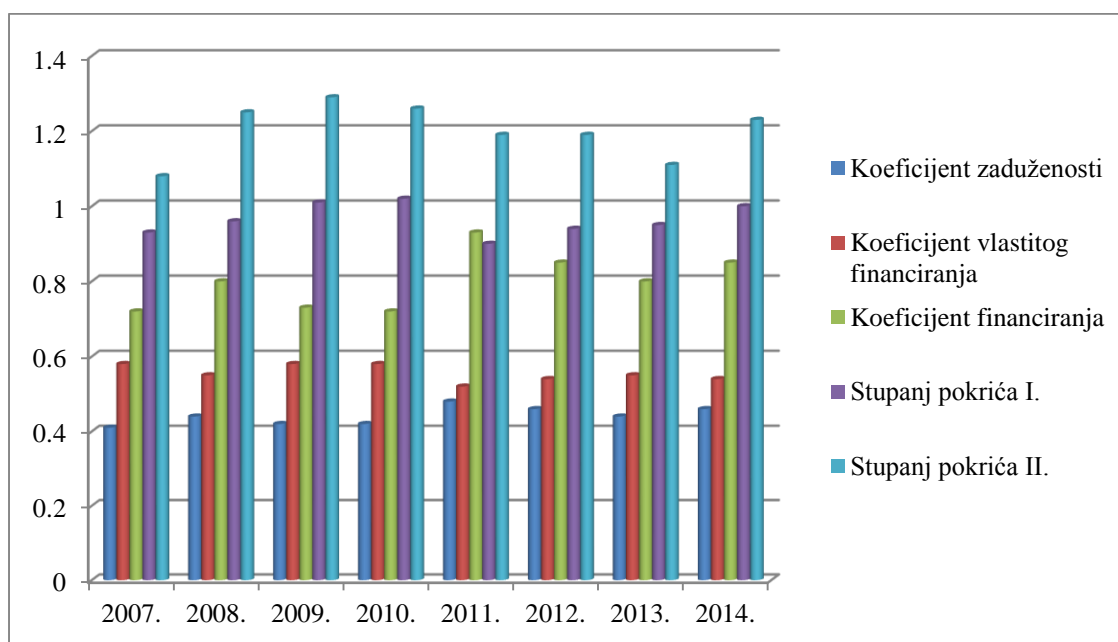
Koeficijent financiranja pokazuje udio ukupnih obveza u vlastitom kapitalu i poželjno je da bude što niži, a maksimalno 1, odnosno 100%. Ovaj je pokazatelj također u svim promatranim godina imao zadovoljavajuću vrijednost.

$$G = \sqrt[8-1]{\frac{0,85}{0,72}} = 1,239 \rightarrow \bar{S} = (G-100)*100 = 2,39\%$$

Prosječna stopa rasta ovog pokazatelja je 2,39%.

Stupanj pokrića I. i stupanj pokrića II. u promatranom razdoblju imaju pozitivan trend rasta. Navedeni pokazatelji trebali bi biti veći od 1. Taj uvjet zadovoljava samo stupanj pokrića II. budući da je u svim godinama iznad 1, dok je točka pokrića I. taj kriterij zadovoljila u 2009., 2010. te 2014. godini.

Grafikon 13. Pokazatelji zaduženosti

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (20.08.2015.)

5.3.3. Pokazatelji aktivnosti

U tablici 18 prikazani su pokazatelji aktivnosti Kraša u promatranom razdoblju.

Tablica 18. Pokazatelji aktivnosti Kraša u promatranom razdoblju

Naziv pokazatelja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,86	0,9	1,01	0,97	0,95	0,92	0,97	0,97
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	2,22	2,10	2,36	2,24	2,21	2,15	2,35	2,18
Koeficijent obrta potraživanja	3,70	3,46	3,66	3,50	3,08	3,00	3,33	3,04
Trajanje naplate potraž. u danima	98,74	105,53	99,66	104,49	118,51	121,67	109,57	120,24

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (20.08.2015.)

Koeficijent obrtaja ukupne imovine pokazuje učinkovitost uporabe ukupne imovine u ostvarenju prihoda pa je poželjna njegova što veća vrijednost. U promatranom razdoblju koeficijent raste do 2009. godine kada iznosi 1,01. Nakon toga uslijedio je pad sve do 2013. godine kada bilježi porast i iznosi 0,97.

$$G = \sqrt[8-1]{\frac{0,97}{0,86}} = 1,017 \rightarrow \bar{S} = (G-100)*100 = 1,73\%$$

Prosječna stopa rasta ovog pokazatelja je 1,7%.

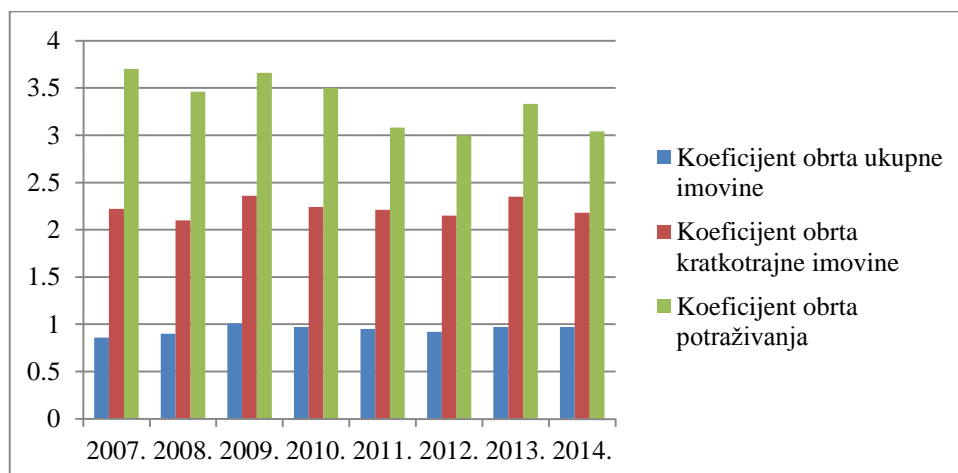
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine pokazuje učinkovitost uporabe kratkotrajne imovine u ostvarivanju prihoda te je također poželjna što veća vrijednost. U promatranom razdoblju ovaj pokazatelj ima promjenjiva kretanja a najviši je bio 2009. godine kada je iznosio 2,39.

$$G = \sqrt[8-1]{\frac{3,04}{3,70}} = 0,972 \rightarrow \bar{S} = (G-100)*100 = -2,76\%$$

Prosječna stopa pada ovog pokazatelja je 2,76%.

Koeficijent obrtaja potraživanja i trajanje naplate u danima pokazuju učinkovitost u naplati potraživanja od kupaca. U promatranom periodu poduzeću je bilo potrebno između 98 (2007. godina) i 120 dana (2014. godina) da naplati svoja potraživanja.

Grafikon 14. Pokazatelji aktivnosti

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (20.08.2015.)

5.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

U tablici 19 prikazani su pokazatelji ekonomičnosti Kraša u promatranom razdoblju.

Tablica 19. Pokazatelji ekonomičnosti Kraša u promatranom razdoblju

Naziv pokazatelja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Ekonomičnost prodaje	1,05	1,03	1,06	1,04	1,04	1,02	1,03	1,03
Ekonomičnost financiranja	0,97	0,46	0,69	0,70	0,66	0,56	0,20	0,28
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,05	1,02	1,05	1,03	1,03	1,01	1,01	1,02

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (20.08.2015.)

Pokazatelji ekonomičnosti računaju se na temelju računa dobiti i gubitka te pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Za ove pokazatelje nalaže se da moraju biti veći od 1. Na temelju podataka iz tablice može se vidjeti da su pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja u sve tri godine zadovoljavajući, odnosno veći od 1. To znači da je tvrtka ostvarila veće prihode od rashoda, drugim riječima, da posluje s dobiti.

Ekonomičnost poslovanja prodaje pokazuje da su u svim promatranim godinama prihodi od prodaje bili veći od troškova prodaje (primjerice u 2009. godini društvo je na jednu kunu rashoda od prodaje ostvarilo 1,06 kune prihoda od prodaje).

$$G = \sqrt[8-1]{\frac{1,03}{1,05}} = 0,997 \rightarrow \bar{S} = (G-100)*100 = -0,27\%$$

Prosječna stopa pada ovog pokazatelja je 0,27%.

Pokazatelj ekonomičnosti financiranja manji je od 1 kroz sve tri godine. Međutim, to ne utječe bitno na ukupnu ekonomičnost jer je udio financijskih prihoda i financijskih rashoda malen, što se može vidjeti iz računa dobiti i gubitka.

$$G = \sqrt[8-1]{\frac{1,03}{1,05}} = 0,837 \rightarrow \bar{S} = (G-100)*100 = -16,26\%$$

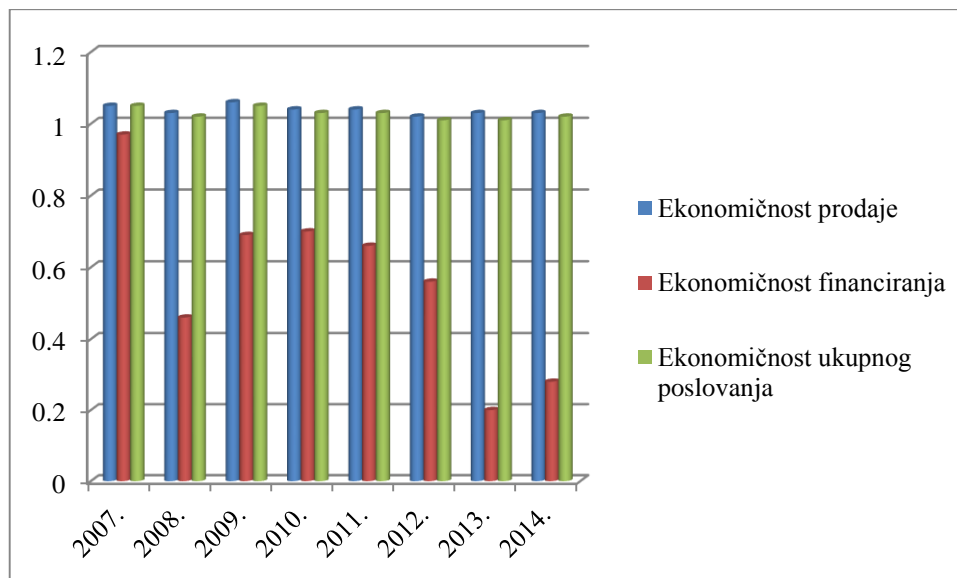
Prosječna stopa pada ovog pokazatelja je 16,26%.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja prikazuje odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda i za promatrano poduzeće iznosi više od jedan u svim promatranim razdobljima.

$$G = \sqrt[8]{\frac{1,02}{1,05}} = 0,996 \rightarrow \bar{S} = (G-100)*100 = -0,41\%$$

Prosječna stopa pada ovog pokazatelja je 0,41%.

Grafikon 15. Pokazatelji ekonomičnosti

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (20.08.2015.)

5.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

U tablici 20 prikazani su pokazatelji aktivnosti Kraša u promatranom razdoblju.

Tablica 20. Pokazatelji profitabilnosti Kraša u promatranom razdoblju

Naziv pokazatelja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Profitna marža prije oporezivanja	4,41%	2,22%	4,87%	2,74%	4,95%	3,87%	2,37%	2,83%
Neto profitna marža	3,35%	1,47%	3,54%	1,82%	3,76%	1,85%	0,98%	1,32%
ROA- Neto rentabilnost imovine	2,71%	1,20%	3,33%	1,67%	3,84%	2,68%	0,85%	1,13%
ROE-Neto rentabilnost kapitala	4,73%	2,19%	5,77%	2,90%	2,27%	2,14%	1,58%	2,16%

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (20.08.2015.)

U kontekstu profitabilnosti, razmatrani su pokazatelji marže, profita i profitabilnosti imovine. Prema izračunima prikazanim u tablici, može se zaključiti da u promatranom razdoblju poduzeće ostvaruje tendenciju pada marže profita. Ako se taj pokazatelj pomnoži s koeficijentom obrta ukupne imovine, dobit će se pokazatelj profitabilnosti imovine. Profitabilnost imovine moguće je povećati povećanjem marže profita ili povećanjem koeficijenta obrta. U ovom slučaju neto profitabilnost je relativno mala.

5.3.6. Pokazatelji investiranja

U sljedećoj tablici prikazani su pokazatelji investiranja.

Tablica 21. Pokazatelji investiranja

Naziv pokazatelja	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Dobit po dionici (EPS)	24,15	12,86	28,10	19,73	23,67	5,92	6,87	10,87

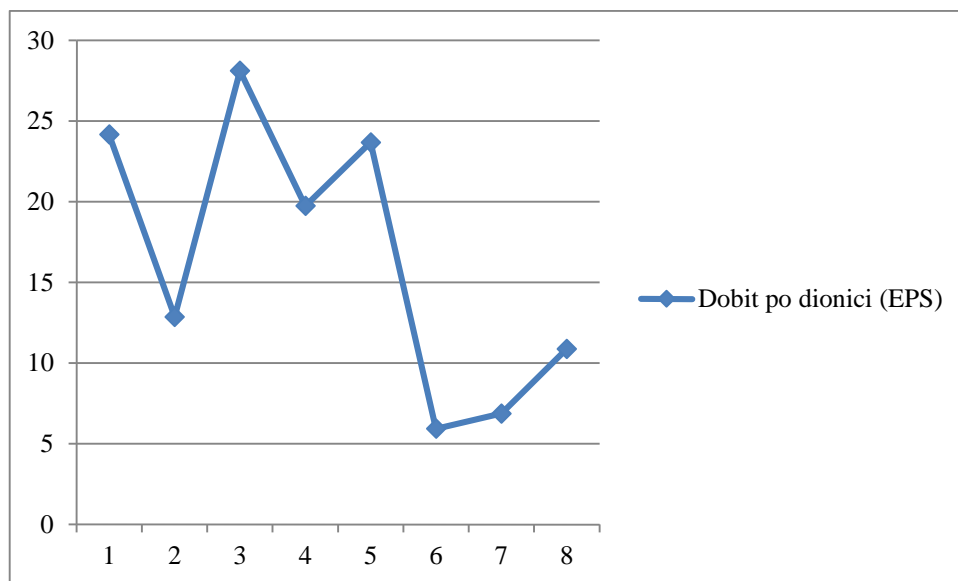
IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (20.08.2015.)

Zarada po dionici (EPS) pokazuje ostvarenu neto zaradu po izdanoj dionici te je poželjna što veća cijena. Iznos pokazatelja od 28,10 u 2009. godini (najveća EPS u promatranim godinama) pokazuje da je tvrtka zaradila 28,10 kunu po izdanoj dionici. Ovaj pokazatelj snažno utječe na potražnju i vrijednost dionica pojedinih tvrtki na tržištima kapitala.

$$G = \sqrt[8-1]{\frac{10,87}{24,15}} = 0,892 \rightarrow \bar{S} = (G-100)*100 = -10,77\%$$

Prosječna stopa pada zarade po dionici u promatranom periodu iznosila je 10,77% na godišnjoj razini. Na sljedećem grafikonu prikazana je zarada po dionici u razdoblju od 2007. do 2014. godine.

Grafikon 16. Zarada po dionici

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (20.08.2015.)

Na sljedećoj slici prikazano je kretanje dionica Kraša u promatranom razdoblju.

Slika 2. Kretanje dionica Kraša u promatranom razdoblju

Izvor: Rast d.o.o.: Kretanje dionica Kraša od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://www.rast.hr> (22.08.2015.)

Na temelju analize putem pokazatelja hipoteza H2 - Temeljni pokazatelji ukazuju na uspješnost poslovanja poduzeća Kraš d.d. u razdoblju od 2007. do 2014. ne može se ni prihvatiti ni odbaciti. Neki pokazatelji pokazuju dobro poslovanje poduzeća, dok neki lošije što je prethodno objašnjeno i prikazano u tablicama i na grafikonima.

5.4. Analiza indeksa

Analiza indeksa prikazuje relativnu promjenu neke stavke ili pokazatelje u odnosu na baznu veličinu. Prikazuje se pomoću dijagrama te na taj način analitičari vrlo lako mogu uočiti i predvidjeti smjer kretanja pojedine varijable kroz vrijeme. U ovom poglavlju prikazati će se izračun baznih i verižnih indeksa.

5.4.1. Bazni indeksi

Bazni indeksi pokazuju relativne promjene u tekućem razdoblju u odnosu na neko odabrano razdoblje. Računaju se formulom:

$$I_t = \frac{Y_t}{Y_b}$$

U sljedećoj tablici prikazuje se izračun baznih indeksa na temelju uspješnosti pokazatelja računa dobiti i gubitka (ukupni prihodi, ukupni rashodi, neto dobit). Bazna godina je 2007.

Tablica 22. Bazni indeksi

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Ukupni prihodi	100	102,52	104,53	100,74	111,24	101,19	97,34	99,72
Ukupni rashodi	100	104,87	104,30	102,50	112,97	105,25	100,53	102,11
Neto dobit	100	45,03	116,18	65,88	77,73	13,71	29,67	40,79

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (25.08.2015.)

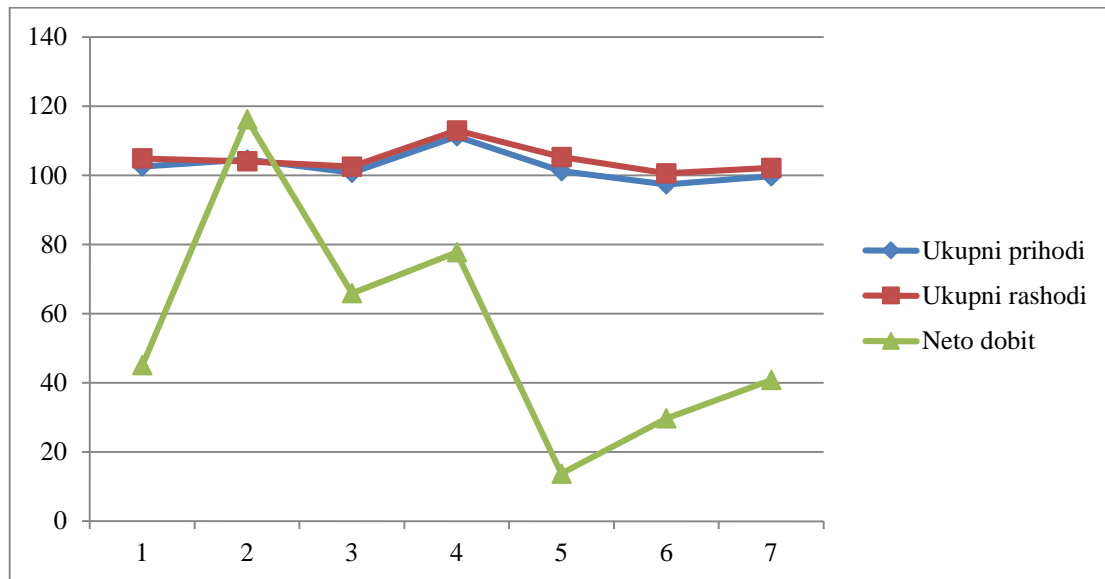
Ako se promatra kretanje ukupnih prihoda pomoću baznih indeksa, a kao baznu godinu uzmemo 2007. vidi se da prihodi rastu do 2013. godine. U 2013. godini bazni indeks iznosi 97,34, što znači da su ukupni prihodi pali za 2,66% u odnosu na baznu 2007. godinu što je i najveći pad za promatrano razdoblje, dok su u 2014. godini pali za 0,28%. Najveći porast prihoda u odnosu na baznu je u 2011. godini te iznosi 11.24%.

Ako se uspoređuje rashode sa baznom 2007.-om godinom vidi se da su ukupni rashodi u svim promatranim godinama veći. Najveći rast zabilježen je u 2011. godinu u kojoj je bazni indeks iznosio 112.97 što znači da su rashodi porasli za 12.97% u odnosu na baznu godinu.

Glede neto dobiti vidi se da ona bilježi porast samo u 2008. godini u odnosu na baznu godinu. U toj je godini bazni indeks iznosio 116,18 što znači da je dobit porasla za 16,18%. Na

temelju donosi se zaključak da je hipoteza H1 – Globalna ekonomska kriza je značajno utjecala na uspješnost poslovanja poduzeća Kraš d.d. se prihvaća jer se neto dobit poduzeća Kraš d.d. značajno smanjila zbog utjecaja krize koja postoji u gospodarstvu. Na sljedećem grafikonu može se vidjeti kretanje baznog indeksa kroz promatrano razdoblje.

Grafikon 17. Bazni indeksi

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (25.08.2015.)

Na temelju ovih podataka može se donijeti zaključak da se hipoteza H1 – Globalna ekonomska kriza je značajno utjecala na uspješnost poslovanja poduzeća Kraš d.d. prihvaća zbog toga što se neto dobit poduzeća Kraš d.d. smanjila zbog utjecaja krize koja postoji u gospodarstvu, tj. neto dobit u odnosu na 2007. povećala samo u 2008., dok je u ostalim godinama u promatranom razdoblju padala (primjerice u 2007. iznosila je 34,3 milijuna kuna dok je u 2012. godini iznosila 4,7 milijuna kuna što predstavlja smanjenje od 86,29%).

5.4.2. Verižni indeks

Verižni indeksi pokazuju koliko se promijenila vrijednost u tekućem razdoblju u odnosu na prethodno razdoblje. U nastavku će se vidjeti verižne indekse prihoda i rashoda za promatrano razdoblje. Verižni indeksi računaju se po sljedećoj formuli:

$$V_t = \frac{Y_t}{Y_{t-1}}$$

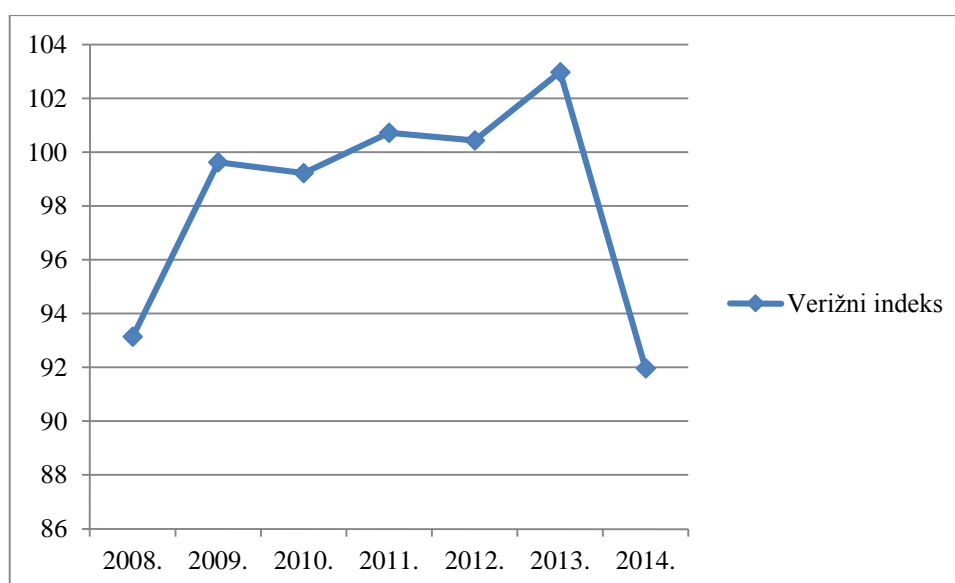
Putem verižnih indeksa proučiti će se kretanje udjela dugotrajne imovine u ukupnoj imovini te udjela dugoročnih obveza u ukupnim obvezama kako bi se testirala hipoteza H3 –Udio dugotrajne imovine i dugoročnih obveza se povećao u promatranom razdoblju.

Tablica 23. Verižni indeks udjela dugotrajne imovine

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Udio DI u UI	61,25%	57,05%	56,84%	56,40%	56,81%	57,06%	58,76%	54,04%
Verižni indeks	/	93,14	99,63	99,23	100,73	100,44	102,98	91,97

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (25.08.2015.)

Grafikon 18. Verižni indeks udjela dugotrajne imovine u razdoblju od 2007.-2014.

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (25.08.2015.)

Tablica 24 i grafikon 18 prikazuju kretanje udjela dugotrajne imovine u ukupnoj imovini Kraša d.d. od 2007. do 2014. godine. Verižni indeks za 2008. godinu iznosi 93,14 što znači da se udio dugotrajne imovine u ukupnoj te godine smanjio za 6,86% u odnosu na 2007. U sljedeće dvije godine verižni indeksi iznose 99,63 i 99,23 što znači da se udio dugotrajne

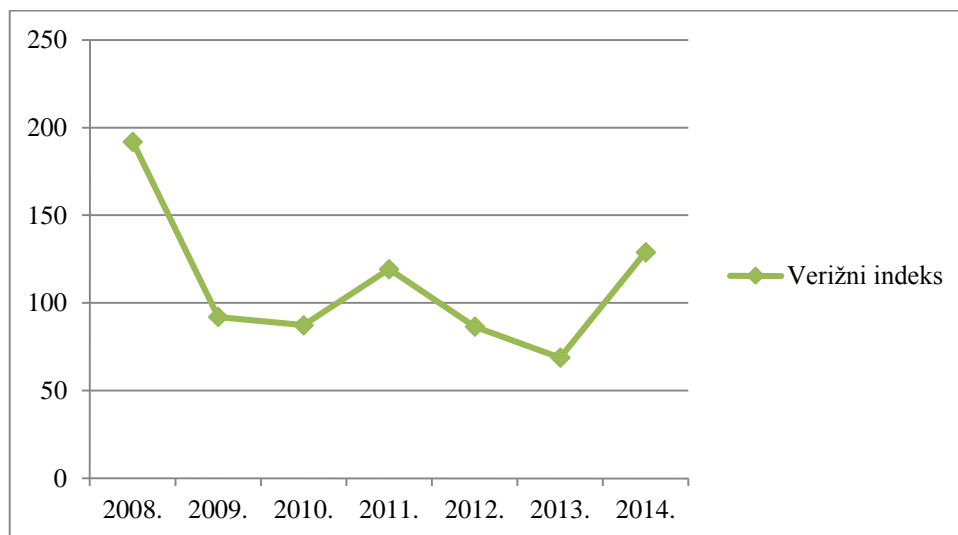
imovine u ukupnoj imovini smanjio za 0,37% u 2009. godini u odnosu na 2008., odnosno za 0,77% u 2010. u odnosu na 2009. godinu. Nakon tog pada, slijedi rastući trend koji se na grafikonu može vidjeti u razdoblju od 2011. do 2013.godine. Verižni indeksi pokazuju da je udio dugotrajne imovine u ukupnoj rastao za 0,73% u 2011., 0,44 % u 2012. te 2,98% u 2013. godini u odnosu na prethodnu godinu. I na kraju verižni indeks za 2014. godinu iznosi 91,97 što znači da se udio dugotrajne imovine u ukupnoj te godine smanjio za 8,03% u odnosu na 2013. godinu.

Tablica 24. Verižni indeks udjela dugoročnih obveza

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Udio DO u UO	8,82%	16,93%	15,57%	13,59%	16,20%	14,01%	9,63%	12,22%
Verižni indeks	/	191,95	91,96	87,28	119,21	86,48	68,74	128,90

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (25.08.2015.)

Grafikon 19. Verižni indeks udjela dugoročnih obveza u razdoblju od 2007.-2014.

IZVOR: Izrada studenta prema: Fina: Godišnji izvještaji poduzeća Kraš d.d. od 2007. do 2014. godine, raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr> (25.08.2015.)

Iz tablice 25 i grafikona 19 može se primijetiti da je udio dugoročnih obveza u ukupnim 2008. godine porastao za 91,95%, da bi u 2009. i 2010. pao za 8,04% odnosno 12,72% prema prethodnoj godini. U 2011. godine udio ponovno raste i to za 19,21% i iznosi 16,20% ukupnih obveza. U 2012. godini udio dugoročnih obveza pada za 13,52% u odnosu na 2011.

i iznosio je 14,01%. U 2013. udio značajno pada, za 31,26% u odnosu na 2012. godinu, dok u 2014. raste za 28,90% u odnosu na prošlu godinu. S obzirom da je 2008. godine, udio dugoročnih obveza iznosio 16,93% može se zaključiti da ne postoji izražen trend rasta udjela dugoročnih obveza u ukupnim obvezama.

Iz prethodno navedenih izračuna dolazi se do zaključka da udio dugotrajne imovine u ukupnoj imovini te dugoročnih obveza u ukupnim obvezama ne pokazuje jednoznačan trend rasta ili pada. S obzirom na to hipoteza $H_3 =$ Udio dugotrajne imovine i dugoročnih obveza se povećao u promatranom razdoblju odbacuje.

6. ZAKLJUČAK

Analiza financijskih izvještaja je dio poslovne analize i provodi se da bi korisnici bili informirani o financijskom položaju poduzeća i uspješnosti poslovanja. U ovom smo radu proveli financijsku analizu poduzeća Kraš d.d. da bi ocijenili njezino poslovanje u razdoblju od 2007. do 2014. godine.

U prvom dijelu rada smo uspostavili problem, predmet, ciljeve i metode istraživanja te smo uspostavili istraživačke hipoteze koje treba prihvatiti ili odbaciti. U drugom dijelu rada smo iznijeli opće podatke o promatranom poduzeću te ponešto o njegovoj povijesti. Treći i četvrti dio su teoretski i u njima smo govorili o financijskim izvještajima i tehnikama financijske analize, te o statistici, statističkoj analizi i vremenskim nizovima. Dok smo u petom dijelu obavili statističku analizu prikupljenih podataka te donijeli zaključke o istinitosti hipoteza koje smo uspostavili.

Hipoteza H1 glasi globalna ekonomska kriza je značajno utjecala na uspješnost poslovanja poduzeća Kraš d.d. i nju ćemo prihvatiti jer se neto dobit poduzeća značajno smanjila zbog utjecaja krize, tj. smanjila se u svim godinama u promatranom razdoblju u odnosu na 2007. dok jedino povećanje imamo u 2008.

Hipotezu H2 koja glasi temeljni pokazatelji ukazuju na uspješnost poslovanja poduzeća Kraš d.d. u razdoblju od 2007. do 2014. ne možemo u potpunosti ni odbaciti, a ni prihvatiti iz razloga što neki pokazatelji pokazuju dobro poslovanje poduzeća kroz promatrano razdoblje dok neki pokazuju lošije poslovanje. Pokazatelji likvidnosti pokazuju dosta dobro poslovanje. Kod trenutne je zadovoljavajuća jedino u 2007. i 2014., a kod ubrzane nije zadovoljavajuća samo u 2007. i 2011. Dok je kod tekuće likvidnosti i financijske stabilnosti zadovoljavajuća u svim promatranim razdobljima. Pokazatelji zaduženosti su zadovoljavajući. Pokazatelji aktivnosti imaju promjenjiva kretanja u promatranim razdobljima, a pokazatelji ekonomičnosti pokazuju ekonomično poslovanje. Pokazatelji profitabilnosti pokazuju pad profitne marže kroz promatrano razdoblje, a pokazatelji investiranja pokazuju na pad dobiti pod dionici u odnosu na 2007. kad je bila najveća.

Hipotezu H3 koja glasi udio dugotrajne imovine i dugoročnih obveza se povećao u promatranom razdoblju ćemo odbaciti. Odbacujemo ju iz razloga što se iz verižnih indeksa ne vidi jednoznačan trend rasta ili pada. Dugotrajna imovina pada u 2008., 2009. i 2010. u odnosu na prethodne godine, zatim imamo rastući trend u razdoblju 2011. do 2013. te ponovni pad u 2014. Kod dugoročnih obveza vidimo rast u 2008. zatim pad u 2009. i 2011., rast u

2012. ponovno pad u 2013. te konačno rast u 2014. No iako su dugoročne obveze rasle u 2014. i dalje su manje nego što su bile 2008.

Na temelju svega možemo zaključiti da je gospodarska kriza utjecala na uspješnost poslovanja poduzeća Kraš d.d. i da je kroz promatrano razdoblje bilo uspona i padova.

SAŽETAK

Cilj ovog rada je bio istražiti i analizirati financijske izvještaje poduzeća Kraš d.d. u razdoblju od 2007. do 2014. godine. Financijska izvješća nam predstavljaju glavne izvore podataka o poslovanju poduzeća. U prvom smo poglavlju iznijeli istraživačke hipoteze te metode i ciljeve rada, a u drugom poglavlju smo iznijeli opće podatke i povijest Krašu d.d. te smo zatim teorijski obradili financijska izvješća, statističku analizu. Te smo na kraju analizirali prikupljene podatke horizontalnom, vertikalnom analizom, analizom putem pokazatelja te analizom putem indeksa. Došli smo do zaključka da poduzeće uspješno posluje no da je kriza značajno utjecala na njegovo poslovanje.

Ključne riječi: financijska izvješća, analiza, statistika.

SUMMARY

The aim of this study was to investigate and analyze financial statements of the company Kras d.d. in the period from 2007 to 2014. Financial statements are the main sources of information on the operations of the company. In the first chapter we present research hypotheses, methods and goals of work, and in the second chapter we have laid out some general information about the history of Kras d.d. Then we processed financial statements and statistical analysis from a theoretical standpoint. In the end we analyze the collected data through horizontal and vertical analysis, analysis by indicators and analysis based on indexes. We came to make the conclusion that the company has been operating successfully but the crisis has significantly affected its operations.

Keywords: financial statements, analysis, statistics.

POPIS ILUSTRACIJA

Popis grafikona:

Grafikon 1. Kretanje ukupne aktive i pasive Kraša d.d. za razdoblje od 2007.-2014. godine (u 000 kn).....	26
Grafikon 2. Kretanja kratkotrajne i dugotrajne imovine od 2007. godine do 2014. godine (u 000 kn).....	31
Grafikon 3. Kretanja obveza od 2007. godine do 2014. godine (u 000 kn).....	32
Grafikon 4. Kretanje neto dobiti od 2007. do 2014. godine (000 kn).....	42
Grafikon 5. Kretanje ukupnih prihoda i rashoda od 2007. do 2014. godine (000 kn).....	43
Grafikon 6. Struktura ukupne imovine kroz promatrano razdoblje.....	46
Grafikon 7. Udio dugotrajne imovine kroz promatrano razdoblje.....	47
Grafikon 8. Udio kratkotrajne imovine kroz promatrano razdoblje.....	47
Grafikon 9. Struktura pasive kroz promatrano razdoblje.....	49
Grafikon 10. Grafički prikaz strukture prihoda.....	52
Grafikon 11. Grafički prikaz strukture rashoda.....	52
Grafikon 12. Pokazatelji likvidnosti.....	55
Grafikon 13. Pokazatelji zaduženosti.....	57
Grafikon 14. Pokazatelji aktivnosti.....	58
Grafikon 15. Pokazatelji ekonomičnosti.....	60
Grafikon 16. Zarada po dionici.....	62
Grafikon 17. Bazni indeksi.....	65
Grafikon 18. Verižni indeks udjela dugotrajne imovine u razdoblju od 2007.-2014.....	66
Grafikon 19. Verižni indeks udjela dugoročnih obveza u razdoblju od 2007.-2014.....	67

Popis slika:

Slika 1. Pregled 10 najvećih dioničara Kraš d.d.	8
Slika 2. Kretanje dionica Kraša u promatranom razdoblju.....	63

Popis tablica:

Tablica 1. Bilanca Kraša d.d. (aktiva) od 2007. do 2014. godine (u 000 kn).....	24
---	----

Tablica 2. Bilanca Kraša d.d. (pasiva) od 2007. do 2014. godine (u 000 kn).....	25
Tablica 3. Horizontalna analiza određenih stavki bilance Kraša d.d. za 2008. i 2009. godinu (u 000 kn).....	27
Tablica 4. Horizontalna analiza određenih stavki bilance Kraša d.d. za 2010. i 2011. godinu (u 000 kn).....	28
Tablica 5. Horizontalna analiza određenih stavki bilance Kraša d.d. za 2012. i 2013. godinu (u 000 kn).....	29
Tablica 6. Horizontalna analiza određenih stavki bilance Kraša d.d. za 2014. godinu (u 000 kn).....	30
Tablica 7. Račun dobiti i gubitka Kraša d.d. od 2007. do 2014. godine (u 000 kn) - 1.dio.....	34
Tablica 8. Račun dobiti i gubitka Kraša d.d. od 2007. do 2014. godine (u 000 kn) - 2.dio.....	35
Tablica 9. Horizontalna analiza određenih stavki RDG-a Kraša d.d. za 2008. i 2009. godinu (u 000 kn).....	36
Tablica 10. Horizontalna analiza određenih stavki RDG-a Kraša d.d. za 2010. i 2011. godinu (u 000 kn).....	37
Tablica 11. Horizontalna analiza određenih stavki RDG-a Kraša d.d. za 2012. i 2013. godinu (u 000 kn).....	39
Tablica 12. Horizontalna analiza određenih stavki RDG-a Kraša d.d. za 2014. godinu (u 000 kn).....	41
Tablica 13. Vertikalna analiza bilance (aktive) Kraša za promatrano razdoblje.....	45
Tablica 14. Vertikalna analiza bilance (pasive) Kraša za promatrano razdoblje.....	48
Tablica 15. Vertikalna analiza račun dobiti i gubitka Kraša d.d. od 2007. do 2014. godine (u 000 kn) - 1.dio.....	50
Tablica 16. Pokazatelji likvidnosti Kraša u promatranom razdoblju.....	53
Tablica 17. Pokazatelji zaduženosti Kraša u promatranom razdoblju.....	55
Tablica 18. Pokazatelji aktivnosti Kraša u promatranom razdoblju.....	57
Tablica 19. Pokazatelji ekonomičnosti Kraša u promatranom razdoblju.....	59
Tablica 20. Pokazatelji profitabilnosti Kraša u promatranom razdoblju.....	61
Tablica 21. Pokazatelji investiranja.....	61
Tablica 22. Bazni indeksi.....	64
Tablica 24. Verižni indeks udjela dugotrajne imovine.....	66
Tablica 24. Verižni indeks udjela dugoročnih obveza.....	67

LITERATURA

1. Belak, V., Vudrić, N.: Osnove suvremenog računovodstva, Belak Excellens, Zagreb, 2012.
2. Belak, V.: Menadžersko računovodstvo, RRiF, Zagreb, 1995.
3. Belak, V.: Osnove profesionalnog računovodstva, Veleučilište u Splitu, Split, 2001.
4. Belak, V.: Profesionalno Računovodstvo, Zgombić i Partneri, Zagreb, 2006.
5. Helfert, E.: Tehnike financijske analize, VII. izdanje, RiF, Zagreb, 1997. izdanje, Zagreb, 2014.
6. Narodne novine,: Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, br. 109/07, 2007.
7. Pervan, I.: Menadžersko računovodstvo, skripta, Ekonomski fakultet Split, Split, 2008.
8. Pivac, S.: Statističke metode skripta, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, 2009.
9. Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika,, RiF, Zagreb, 2008.
10. Rozga, A.: Statistika za ekonomiste, Ekonomski fakultet Split, Split, 2006.
11. Rozga, A., Grčić B.: Poslovna statistika, Ekonomski fakultet Split, Split, 2009.
12. Skupina autora: Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja, RRiF, Zagreb, 2012.
13. Šodan, S.: Računovodstvo novčanih tijekova, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, 2010.

14. Van Horne, J. C., Wachowitz, J. M.: Osnove financijskog managementa, MATE, 13.
15. Vater, H.: MSFI za kontrolore i menadžere, Kontroling Kognosko, Zagreb, 2014.
16. Vidučić, Lj.: Financijski menadžment, RRiF, Zagreb, 2006.
17. Vujević, I: Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Split, Split 2005.
18. Vujević, I: Financijska analiza, Ekonomski fakultet Split, Split 2003.
19. Žager, K; Žager, L: Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 1999.
20. Žager, K; Žager, L: Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008.
21. Žager, K; Žager, L: Računovodstveni standardi, financijski izvještaji i revizija, Progres, 1996.
22. www.kras.hr
23. www.zse.hr
24. www.aik-invest.hr
25. www.eizg.hr
26. www.fina.hr
27. www.rast.hr

